N Nr. 8

SIGNAL • NUMMER 8 • 1944

Signal

Universitetet i Tromsø

Belgia 4 fr. / Behmen-Mähren 4 kr. / Bulgaria 8 leva / Danmark 50 øre / Finland 5 mk. / Frankrike 7 fr. / Italia 3 lire / Kroatia 20 kuna / Nederland 30 cents / Norge 50 øre / Portugal 2 esc. / Romania 25 lei / Sverige 55 øre / Sveits 50 rappen / Serbia 10 dinar / Slovakia 3 ks. / Spania 1,50 pts. / Tyrkia 15 kurus / Ungarn 70 fillér / Sørsteiermark, Ostland 40 Pfg.

Over Balkans kløfter

Alpejegere klatrer over en ulendt fjellveg under forfølgelsen av bandene

PK-foto: Krigskorresp Weidenbaum

I den karelske urskog

Med et snorliknende sprengmiddel, der blir knyttet rundt stammen som en hyssing, forbereder pionérene en jernbanetresperring. Ved eksplosjonen brekkes treet over med et glatt snitt — en hurtig og virksom metode, som ofte har hevdet seg i de seige skogkampene i Karelen

ET ETTERORD TIL MORDET PÅ PUCHEU

„Signal" erklærte like etter konferansen i Teheran at viktigere enn hele denne konferansen var sørafrikaneren Smuts' tale, hvor det for første gang ble innrømmet at sovjetrusserne for framtiden vilde herske over Europa, hvis Tyskland kunde sjaltes ut. „Signal" erklærer i dag at mordet på Pucheu likeledes hører med til de begivenheter, som må få de største ettervirkninger

Det er gått måneder siden den tidligere franske innenriksminister Pucheu ble skutt i en kisgruve i nærheten av Algers flyhavn etter ordre av general de Gaulle. Begivenheten er verd et etterord.

Pucheu kom ikke fra politikken, men fra industrien. Han hadde som ingeniør en viktig stilling i Renaultfabrikkene. Ved sin virksomhet var han blitt kjent med admiral Darlan, som i slutten av 1940 gjorde ham til en av sine nærmeste medarbeidere. Pucheu ble så innenriksminister i Vichy. Da den åpne kampen mot bolsjevismen begynte i 1941, var det Pucheu, der som minister innvilget i oppstilling av en fransk frivilliglegion til kamp mot bolsjevismen. Hans rolle i Vichy var imidlertid meget kort. Han begynte å konspirere med general Giraud og fulgte så seinere Darlan og Giraud til Algerie, da disse — lokket av nordamerikanernes løfter — vekslet fane. Enno våren 1943 så det ut som om Pucheu sammen med Giraud no vilde komme til å spille en viktig rolle i Algerie.

Stalins generalstatsadvokat

Tidlig på sommeren 1943 begynte den kommunistiske agitasjon å spre seg i Nord-Afrika. Den fordret snart arrestasjon og domfellelse av Pucheu. På den tiden var de Gaulle alt kommet til Alger og hadde forskrevet seg til sovjetrussernes og kommunistenes innflytelse, fordi han hverken fant full anerkjennelse i Nord-Amerika eller England. de Gaulle ga seint på sommeren etter for kommunistenes påtrykk og arresterte Pucheu. Kort tid etter inntraff den tidligere sovjetrussiske generalstatsadvokat Vysjinski, i Alger. Han hadde ledet Stalins store prosess i 1937. Enda noen uker seinere krevde kommunistene i Algerie en skinnprosess mot Pucheu. Vysjinski selv trådte ikke fram. Hans øyne gled bare over anklageskriftet — der han satt i sin stille prunkvilla i Mustafa superieure-kvartalet, høyt oppe over Alger. Dette tilsvarte nøye Moskvaprosessen. Han kunde med et tilfreds smil legge det til side.

Militærdomstolens dødsdom frikjente Pucheu for anklagen om at han hadde konspirert mot statens sikkerhet, men erklærte ham skyldig i begunstigelse av den antibolsjevikiske legion og samarbeidet med Tyskland. Dødsdommen ble fullført, fordi Pucheu hadde understøttet kampen mot bolsjevismen.

Terroristenes dødsdom

Kort tid etter erklærte det engelske tidsskrift „Tablet", at prosessen hadde besudlet Frankrikes navn. I virkeligheten var Pucheu alt blitt dømt til døden av en kommunistisk gruppe i august 1943. de Gaulle hadde ikke gjort annet enn viljeløst å føye seg i denne kommunistiske beslutning. Engelske og nordamerikanske politikere hadde forgjeves forsøkt å stanse mordet på Pucheu. De var støtt på den allmektige Vysjinskis uovervinnelige motstand. De kommunistiske aviser i Algerie hadde alt før dommen falt forkynt at Pucheu under alle omstendigheter måtte skytes, da han alt var blitt dømt til døden av det kommunistiske „motstandsråd".

Den engelske og nordamerikanske presse og politikerne avslo altså dommen. Det viste seg imidlertid at de var fullstendig maktesløse, skjønt det enno står en betydelig nordamerikansk besettelsesarmé i Algerie. Mordet på Pucheu er i virkeligheten blitt til et viktig presedenstilfelle, hvorav en kan lese seg til hvordan det står til med maktforholdene mellom anglo-amerikanerne og sovjetrusserne.

Men dessuten vil skuddene i kisgruven ved Alger bety opptakten til et fryktelig myrderi, hvis kommunistenes planer noensinne skulde bli gjennomført. Ingen fransk embetsmann, ingen politimann, ingen, som noensinne har stilt seg i mot den bolsjevikiske fare i Frankrike eller Europa overhodet, vilde være sikker overfor borgerkrigens raseri, som kommunistene no forsøker å sette i gang. I Alger satt ikke bare Pucheu på anklagebenken foran statsadvokaten, som var inspirert av kommunistene, men millioner franskmenn.

Begivenhetene siden den minneverdige 20. mars viste dette meget tydelig. Prosessen mot Pucheu er ikke noe annet enn forsøket på å legalisere de terroristiske grupper ved en skinndomstol, som setter i scene attentater av helt personlige motiver i Frankrike. Det har vært krigserklæringen til alle franskmenn, som i dag arbeider i Frankrike for sitt fedrelands sikkerhet og velferd.

Etter mordet på Pucheu må enhver vite hva som vilde skje, hvis kommunistene skulde komme til Frankrike i hælene på en anglo-amerikansk armé.

NUMMER 8 · 1944

SIGNAL

BRINGER:

Side

Krigen som Verdenskamp

Et etterord til mordet på Pucheu 3

Nattjakt og nattkamper. En beretning om luftkampene de siste månedene 6

Det store prøvestykke. Sør-Italia - Europas lykkeligste sone 10

Det nye Verdensbillede — Europas Fremtid

Reservene utnyttes. Bonden i Frankrike 33

Hvordan vi lever

Vinduet. Husets visittkort 23

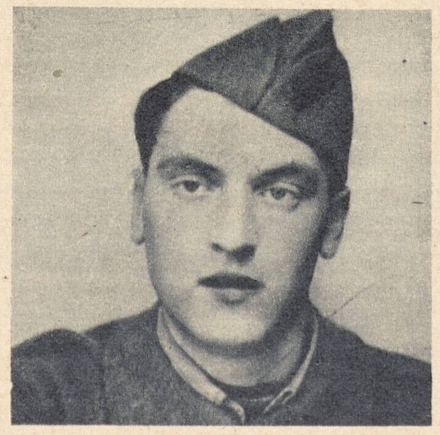
I Spanske filmer: Spanias historie 28

En stenografs sykehistorie 31

COPYRIGHT 1944 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

Kjempere mot bolsjevismen

Legionær Eugène Derrée

„I 1939 meldte jeg meg frivillig til marinen," beretter den franske legionær Eugène Derrée. „Jeg var ung og eventyrlysten. I slutten av 1941 trådte jeg inn i den franske legion mot bolsjevismen. Der har jeg opplevd mer enn eventyr.

Engang omringet trehundre bolsjeviker den gruppen som jeg tilhørte. Vi skjøt til det ble knapt med ammunisjon, men så gjaldt det å bryte ut. Mens jeg dekket våre såredes tilbaketog, ble jeg omringet og overmannet. Fem av mine kamerater hadde den samme skjebne. To måneder måtte vi hugge tømmer, inntil det plutselig brøt løs et tysk motangrep. Det tyske motangrepet gjorde sovjetrusserne konfuse. I virvaret slo vi legionærer oss igjennom på egen hånd.

I fangenskapet hadde jeg forfrosset en fot. Tyskerne transporterte meg ganske visst straks pr. fly til et lasarett, men en kunde ikke redde foten. Noja, jeg kommer til å kunne gå, og no vil jeg kjempe enda ivrigere mot bolsjevismen. No går det mot de kommunistiske terrorister i vårt eget land. Kampen i øst har vist oss målet."

Eugène Derrée er i dag 21 år gammel. I den franske legion ble han tildelt jernkorset.

Ruiner av nedskutte bombefly i et av de tyske bergningskommandoers samlingslager. De konstaterte nedstyrtingssteder blir avmerket på et kart (bildet til venstre)

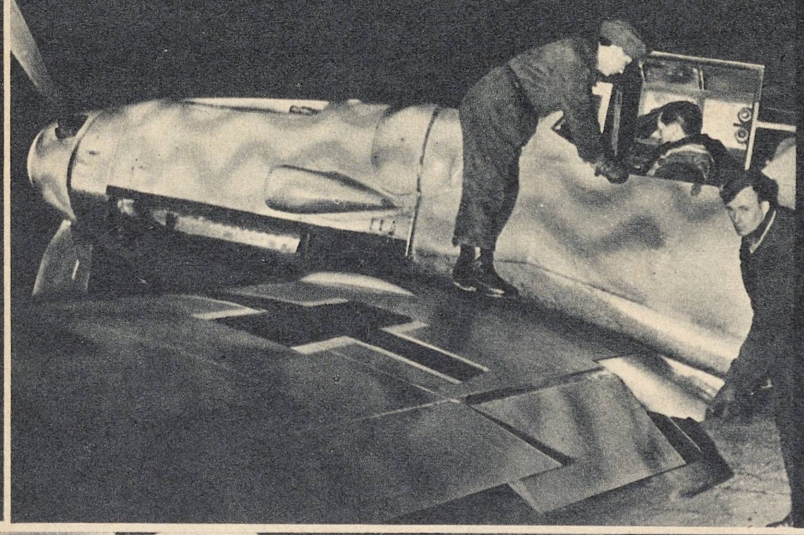
ETTER KAMPEN

„Signal" bringer i dette nummer en artikkel om nattjagerne og om venn og fiendes operasjoner under nattkampene

Engelske fanger
fra én eneste nattkamp
PK-fotos: Krigskorrespondent Pabel

Ødeleggelsesfly og . . . Dette bilde er uforglemmelig for mangen en britisk hekkskytter. Før han sprang ned i dypet, så han plutselig nattjagerflyveren dukke opp bak seg — ut fra mørket, opplyst av brannskjæret fra det egne bombeflyet. Som en spøkelsesaktig skygge smetter Me 110 forbi, på jakt etter nye offer for sine seks truende rør. Det er de tyske nattjageres beste fly

NATTJAKT

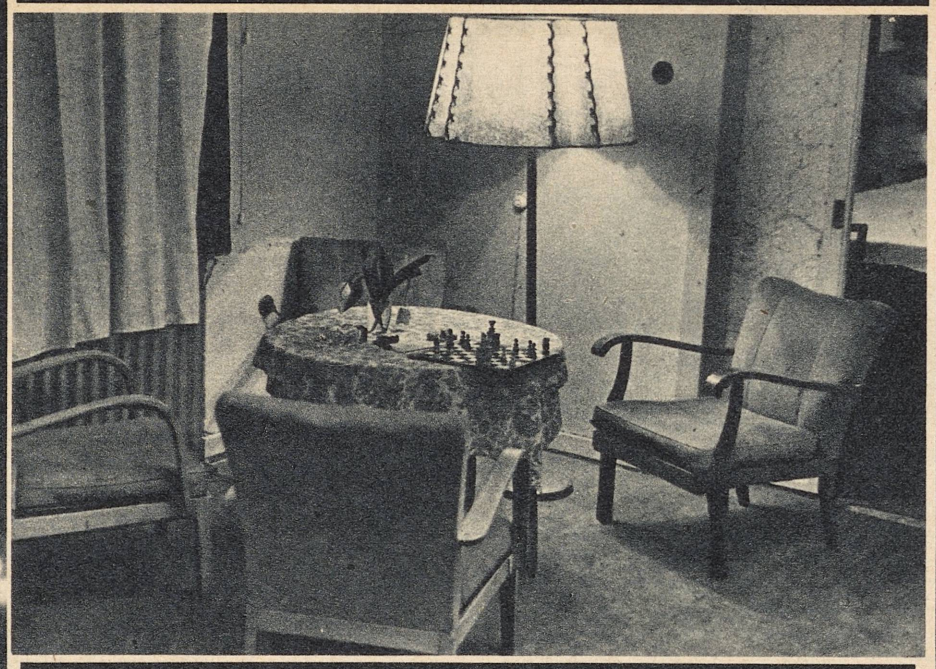
Spent følger hele verden de nattlige luftkamper i de siste måndene over Kontinentet. Der faller ikke bare viktige avgjørelser for hele forløpet av krigen, her tilkjemper også luftvåpenet seg med blodige erfaringer de hittil uskrevne lover for sin handlen. "Signal" har satt inn sine korrespondenter, løytnant i luftvåpenet Erwin Baas, Hans Liska og Karl FriedrichBrust, for å gi et samlet bilde av den nattlige luftkrig

I. Vågen og tjeneste

← **. . . dets lille bror.** Også enmotors jagerfly, her et BF 109, er satt inn som nattjagerfly. Med sitt overfallsliknende angrep gir det neppe motstanderen tid til å sette seg til motverge. Piloten er samtidig radiotelegrafist

Været er viktig. På hver nattjagerflyplass er det en værvarslingsstasjon. Om kvelden gir meteorologen nattjagerne beretning „om værforholdene, om ↓ vind og skyer, tåke- og nedisingssoner

De flyr. Stille og tomt er det no blitt i nattjagerflyvernes beredskapsrom. Sjakkpartiet er avbrutt, mange tusen meter over jorden er det satt i gang et annet parti

Etter slaget. Den unge sveitkaptein lytter ved det nettopp landede fly til sin kamerats beretninger om kampopplevelsene ↓

Det mest rystende bilde i det nattlige slaget: Nedskyting! Prosjektilenes lysspor løper tåkeaktig nedover. Det firemotors britiske bombefly brenner

PK-fotos: Krigskorrespondent Erwin Baas

NATTJAKT

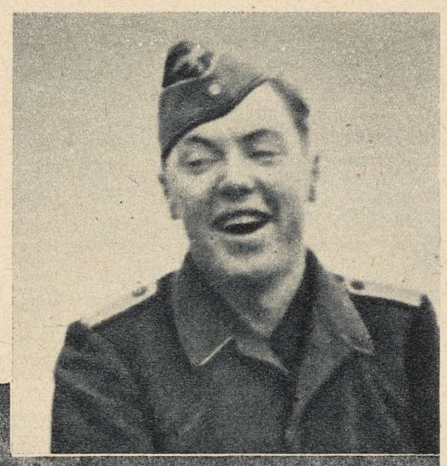

De tilintetgjorde en bombeeskadre... *Oberstløytnant Helmut Lent (til venstre på bildet), den resultatrikeste nattjeger i verden, feiret for noen tid siden sin 25. fødselsdag. Mennene i den eskadren som han fører, overveide ikke lenge, de forærte ham en grønn hatt med gemsefjær, og en passende vadmelsfrakk. Han gledet seg mer over dette enn over den vakreste sølvpokal. Prektige hjortehorn leter en riktignok forgjeves etter i hans heim, jakten på orrhane og tiur liker han bedre. Om kvelden før han kjører fra sin tjenestebolig til flyplassen i nærheten, går han forsiktig bort til sengen hvor hans toårige datter sover. — Lent, prestesønnen fra Mellom-Tyskland, innehaver av eikelauvet med sverd, hadde i de mørke nettene inntil våren begynte forhøyet tallet på sine nedskutte nattjaktoffer til syvogåtti. En vesentlig andel i disse resultatene har hans radiotelegrafist, feldwebel Walter Kubisch, som for kort tid siden ble tildelt ridderkorset. (Bildet ovenfor)*

II. Menn og episoder

Å fly om natten er helt liketil, når luften er klar, når skyene ikke henger for lavt og alle lamper og landingslyskastere er tent på flyplassene. En kjenner det fra fredstid — en herlig opplevelse, som en gjerne gjentar... Men er det bare et lett snødrev, så lett at en kan se et fly enno på en kilometers avstand, hva ser da piloten? Han ser en hvit vegg, en vegg som ingen vinduspusser og ingen roterende skive kan ta vekk. Et nattjagerflys hastighet får de få snøflokkene til å synes så tette at de sågar bak de utildekkede sideruter blir til en mur som er ugjennomtrengelig for det menneskelige øye. — Uten lysspor, med blikket på kompasset, etter stoppeuret å måtte løsrive seg fra den mørke jorden, gjennom regn, snø og haglbyger å søke seg ut en tilisingsfri sone som ofte ligger 100 kilometer vekk, for å komme opp til den klare stjernehimmelen, for overhodet å komme fram til fienden, alt dette er imidlertid forutsetningen for at de tyske jagere kan oppta kampen. Men dette snakker de neppe om, det er så selvfølgelig for dem, som når en fotgjenger går over gata...

Bindverk-rytteren... *Løytnant Peter Spoden 22 år gammel, har under en nattlig luftkamp fått det ene beinet forkortet med 4 cm. Militærlægene vilde ikke la ham fly igjen. Men han satte sin vilje igjennom, tre dager etter rekreasjonsferien fløy han igjen, åtte dager seinere, da vi besøkte ham, hadde han skutt ned nok to britiske bombefly. Hans kamerater kaller ham siden han ble såret bare „bindverk-rytteren". Spoden forteller denne historien slik: „Det var over Berlin. Jeg hadde gjort luftvernet rangen stridig og alt i prosjektørlyset skutt ned to „Lancaster". Jeg tenkte at hovedsaken var å få dem til å falle ned. Da kom den tredje flyvende i prosjektørlyset. Det var en „Short Stirling", De vet et slikt kjempestort, firemotors fly. Jeg angrep og merket så at flyet mitt hadde fått en treffer i skroget, til venstre og til høyre slo flammene ut, forbindelsen med radiotelegrafisten var avskåret. Jeg ropte: „Ut"!, men han hadde alt hoppet ut. Kabinetaket hans var vekk, mitt fløy også vekk. Da jeg vilde hoppe ut, haket ett eller annet seg fast i beinet mitt. Jeg var alt halvvegs ute, men måtte tilbake igjen og rive av ett eller annet. Flammene var alt kommet til fallskjermen. Noja, ukrutt forgår ikke så lett! — Møllen min dreide seg altså som en karusell, på en eller annen måte kom jeg ut, 5000 meter høyt, ble vel mer slynget ut og prallet bakover mot bindverket. Derved merket jeg at jeg var kommet inn i lyset fra prosjektøren. Vinden trykket meg fast til bindverket, jeg rodde med armer og bein og kunde hverken komme løs oppover eller nedover. Slik gikk det da videre nedover. Det var én som svettet av redsel — nemlig lyskasterbatteriets offiser. Han besøkte meg neste dag på lasarettet. Fra ham vet jeg også at jeg kom løs først i ca 1500 meters høyde. Han hadde trodd at han best kunde hjelpe meg med sin belysning. — Noja, ihvertfall fikk flyet i høyden en annen retning og jeg fløy nedover. No bare vent — no bare vent, tenkte jeg, og talte hurtig fra 20 til 25 og dro så i fallskjermen. Den snudde seg log meg med, en del av den var revet i stykker. Så falt jeg ned gjennom røyk og kvalm og mistet bevisstheten. Da jeg våknet, lå jeg på vegen mellom brennende hus. Luftvernet skjøt. En brakte meg ned i en kjeller og ga meg konjakk. „En til", sa jeg stadig, „en til"...*

Sirkelsagene. *Oberfeldwebel Heemsooth, som for tiden gjennomgår et offiserskursus, beretter om sin siste nedskyting: „Jeg hadde den natten alt skutt ned to fly og var i god gang, da jeg fikk tak i den tredje. Han lå flott i sikteretningen, jeg trykket på knappen, — plopp — plopp — plopp, sa det, og så var det „stille i skogen". Mine kanoner var i stykker. Jeg skjøt videre med maskingeværene, men bare med dem vilde jeg sannsynligvis ikke kunne få skutt ned det firemotors flyet. Bombeflyets hekkskytter må ha vært død straks, for hans maskingevær var tause. Så gikk jeg nærmere, skjøt videre til all mg-ammunisjonen var skutt vekk. Hva no? Jeg satt 20 meter bak bombeflyet, som svingte dristig og vilde forsvinne i mørket. Å treffe var her det eneste riktige. Langsomt rykket jeg nærmere. Det var vanskelig å holde flyet i propellbygene, men det lyktes. Med et smell slo min propell inn i britens sidebindverk. Den trevingede luftpropell med det høye ommreiningstall virket som en sirkelsag, den skar igjennom sideroret, ødela det . . . stykkene fløy til alle kanter. Briten suste som i korketrekkersvingninger nedover, flyet mitt gikk rundt og jeg fløy ut i en bue. Da jeg pendlet ned mot jorden i fallskjermen, hadde jeg i mørket tapt bombeflyet av syne. Men så oppdaget jeg under meg et voldsomt ildskjær; bombeflyet var falt i bakken og var med sine bomber eksplodert på en åker. Jeg kom ned til bakken i nærheten av det og sto et kvarter seinere foran ruiner og et stort hull i jorden . . . Ved siden av brølte kuene"*

Propellbyger som forræder. *Oberstløytnant Sepp Kraft, en wiener, 23 år gammel, teknisk tegner, var mannen med de fleste „uhell" i sin gruppe. Måned etter måned fløy han uten å oppnå en fullgyldig nedskyting, det ergret ham så at han tre ganger forsøkte å bli forflyttet til kamp- og dagjaktforband. Men en lot ham ikke komme bort. — En dag hadde han hellet med seg. I rommet om Berlin ble hans fly under en nattjaktinnnsats plutselig rystet av propellbyger. Foran ham var det altså en fiendtlig bombeflyver. Da han angrep denne, ble han beskutt ovenfra. Men han ga ikke opp, skjøt ned den første og vendte seg mot den annen, som hadde skutt på ham. Samtidig ble han beskutt på skrå nedenfra. „De melder seg selv", tenkte han, skjøt først ned den annen der oppe og så den tredje, som likeledes hadde forrådt seg ved munningsilden fra sine prosjektiler. Alt dette skjedde på 7 minutter. Hans suksess-serie begynte. Han skjøt to ganger tre og fire ganger to bombefly ned, hver på én natt. I løpet av kort tid oppnådde han 21 nedskytinger. I dag fører han en nattjagersveit . . .*

PK - tegninger: Krigskorrespondent Hans Liska. — PK - fotos: Krigskorrespondent Erwin Baas

På side 12 - 18 følger artikkelen om nattjakten

Det store prøvestykke

Sør-Italia - „Europas lykkeligste sone"

Av Giselher Wirsing

"Bare en betingelsesløs kapitulasjon kan gi Italia en lykkelig framtid" Opprop fra det britiske arbeiderparti til det italienske folk, den 31. august 1943.

"Ha tillit til framtiden, alt vil komme til å gå godt. Marsjer med deres amerikanske og britiske venner framover mot frihet, rettferdighet og fred!" President Roosevelts og premierminister Churchills opprop til det italienske folk, 11. september 1943

Fyrsten av Ligne ytret i en av sine kjente paradokser, at det bare gas en forbrytelse, som han vilde straffe med døden: håpløs dumhet. Jeg er sjelden blitt minnet sterkere om den gamle spotterens ord enn en varm julidag ifjor. Vi satt i Hofgarten i München, midt blant sommerglade mennesker. Solen brøt igjennom trærnes skygge. Alt så svært fredelig ut; og nettopp dette forekom oss merkverdig, fordi Mussolini to dager før var blitt styrtet, og vi overgikk hverandre i å gjette, hvordan det no vilde gå i Italia. Midt under denne samtalen bemerket vi en italiensk kelner, som bevæpnet med et stort kakefat jonglerte seg fram gjennom mengden, leende og i utmerket humør. Mens han skjøv seg fram fra bord til bord, ropte han stadig: Badoglio, Badoglio! Badoglio e olio. — Badoglio betyr olje, herlig, klar olivenolje, tenkte han vel, det betyr fred, det betyr at den hvite spaghettien vender tilbake og at fisken igjen surrer i pannen.

For en lykke for denne kelneren og Figaros bror at fyrst Lignes visdom ikke regjerer verden! Seinere fikk vi rede på at nettopp i de dagene dro titusener av slike skikkelser som vår kelner i München gjennom gatene over hele Italia og trodde at krigen var over. Da så vi noen engelske bilder fra Sicilia og Sør-Italia, hvor de innmarsjerende britiske og amerikanske tropper ble hilst med begeistring. Folkemengden, som en kunde se på disse bildene, var ikke nettopp imposant. Men det var virkelig foregått slik. Den menneskelige dumheten er ikke til å utrydde. Selv om det også heter i ordspråket at selv gudene kjemper forgjeves mot dumheten, da den dog nesten alltid betales dyrt av menneskene selv. Det lærer Sør-Italias historie oss.

"Vi kommer som befriere..."

Siden nesten trekvart år vaier no de britiske og nordamerikanske flagg over Sicilia og den solrike sørspissen av Appeninerhalvøya, som stikker langt fram i Middelhavet. Først for 80 år siden ble dette søritalienske område igjen forent med det rike og fastere italienske nord. Siden de engelske og amerikanske generaler måtte merke at det i „Aksens myke underliv" — som de tidligere så smakfullt kalte Italia — er meget harde knokler, begynner det å gjentas en urgammel konstellasjon, som italienerne kjenner bare altfor godt: Sør-Italia er kommet under fremmede erobreres herredømme. Der hvor engang normannerne, sarasenerne og så huset Anjou har opprettet sitt rike, hersker no et ord, knusktørt som en gammel jomfru: Amgot. Forkortelsen for „Allied Military Governement of Occupied Territory".

Alt i flere måneder er den engelske og amerikanske presse full av anklager over Amgots politiske feilslag i Sør-Italia, og i London og Washington spør en seg selv, hvordan det no egentlig var mulig at de såkalte „demokratier"s første forsøk på å forvalte et europeisk område, endte med en så bedrøvelig fiasko. En stiller seg selv dette spørsmålet så meget mer som Sør-Italia hadde skullet være det store prøvestykket. I over tre år har en i England og Nord-Amerika rast over den tyske forvaltning i de områder, som er blitt besatt i krigens løp. I over tre år har en talt om „befrielse", og sommeren 1943 har en dessuten heller ikke spart på lokkende løfter til italienerne. Var det ikke den britiske korporasjonsfører Tom O'Brien, som i juli 1943 i en kringkastingstale til de italienske arbeider over Londoner senderen proklamerte: „Vi vil straks komme til deres understøttelse med levnetsmidler og alt hva vi ellers kan levere. Dere vil da være den lykkeligste sone i Europa?" Hadde ikke Roosevelt og Churchill selv grepet ordet? Hadde ikke general Eisenhower den 29. juli erklært: „Vi kommer til dere som befriere. Vår besettelse vil komme til å være måteholden og mild. Deres menn vil venne tilbake til et normalt liv og til en produktiv beskjeftigelse?"

„Amgot"s fiasko

Men alt siden i vinter så vi den britiske og nordamerikanske presse full av forlegne og selvanklagende beretninger, hvorav det framgår følgende — selv når vi ikke tar hensyn til de umiddelbart italienske kilder —: Sør-Italia sulter. Spise seg mett kan en bare ved hjelp av svartehandelen. Badoglioregjeringens lønnsstopp har bevirket at arbeideren i Neapel eller Palermo for hele sin dagslønn ikke engang kan kjøpe seg et halvt kilo brød. Prisene i Sør-Italia er fire- til ti ganger så høye som i Nord-Italia.

Monarkiet og Badoglioregjeringen, som bare tåles av besettelsesmaktene, har ikke engang 5 prosent av befolkningen bak seg. 14 partier er oppstått, og 13 av disse er mot Badoglio. Disse 14 partier bekjemper hverandre innbyrdes. Denunsiasjoner fører til daglige arrestasjoner. Hungerdemonstrasjoner i Neapel ender med nordamerikanske krigsrettsdommer, hvor det blir avsagt dusinvis av dødsdommer. Meget snart dro kommunistene, som støttet seg til den sovjetrussiske sivile organisasjon, der under Vysjinski ble opprettet i hele det besatte søritalienske område, fordel av denne situasjon. Hungersnøden, epidemiene og det herskende kaos blir enno mer forsterket ved en trafikk-katastrofe. Kort og godt, Sør-Italia befinner seg i fullstendig indre oppløsningstilstand og anarki.

Hvis det ikke var så kjedelig, kunde vi belegge hver av de enkelte setninger ovenfor med en beretning fra den engelske og nordamerikanske presse. Det gis f. eks. hjerteskjærende skildringer om de tiggende kvinner og oldinger, om horder av forsømte, skinnmagre barn, om bandeuvesen og barneprostitusjon. Disse beretningene stemmer ord for ord med de nyhetene, som vi får umiddelbart fra Sør-Italia. Men hva skjer? Er ikke Sør-Italia prøvestykket for den av englenderne og nordamerikanerne tusener av ganger lovede „demokratiske fornyelse av Europa?" Det er en kjensgjerning at nøyaktig så meget og så lite skjer det her som i India, hvor bare i siste vinteren en til to millioner døde av sult, skjønt det alt meget tidlig i parlamentet var blitt rettet bekymrede spørsmål til Indiaministeren. En visste alt, men gjorde ingenting.

Meget bittert og meget kynisk skrev derfor „Picture Post" i slutten av februar: „Sicilianerne og søritalienerne, som engang mottok våre tropper med jubel, er i dag helt tause." Noja, den menneskelige dumhet, som der blir straffet så grusomt, beror jo framfor alt på at det enkelte menneske bare altfor lett under krigens trykk og redsler helt enkelt i sin begrensede lokale horisont ikke kan se at det hvis han ønsker en ende med forskrekkelse, i virkeligheten må inntre en forskrekkelse uten ende, noe som han allermest frykter.

14 partier uten makt

Mange søritalienere har kanskje virkelig trodd at fred eller i det minste fredsmessig ernæring, ro og orden vilde følge de nordamerikanske og engelske faner. Forrige sommer tenkte de at verre kunde det ikke bli, men i høyden bedre. Først no ser disse skuffede, fortvilte og forsultne mennesker, som fortjener vår fulle medlidenhet, at det er umulig å flykte for krigens lov og at der hvor den orden som er frambrakt av egen kraft, forsvinner, må kampen alle mot alle sette inn, som vi kaller anarki. Forsåvidt er nettopp Sør-Italia virkelig blitt et viktig prøvestykke.

I Tyskland har en aldri påstått at de mange uvelkomne tilsynekomster, som er forbundet med de krigsbetingede forholdsregler i de besatte land, skulde ha noe å gjøre med en „ny ordning i Europa". Men en har ganske visst i Tyskland alltid vært oppmerksom på at bare overhodet en fast orden måtte opprettholdes, fordi alt annet bare vilde bety den fullstendige ruin. „Demokratiet", som englenderne og nordamerikanerne vilde gjenopprette i Sør-Italia, viste seg å være ugjennomførlig, fordi det overhodet ikke var noen felles forpliktende etos til stede. Derfor synker folket der ned i elendighet, mens de politiske klokker prater, prater, prater.

De anglo-amerikanske makter og Amgots byttingsapparat har altså hverken formådd å virkeliggjøre en ny idé eller opprettholde den gamle ordning. Men i stedet er den gjørmede myrjorden, som den søritalienske politikk og

næringsliv ble forvandlet til i løpet av få måneder, blitt til rugested for den spøkelsesaktige, snikende og fuktige tåke fra øst, som no landet, der er sunket ned i anarkiet litt etter litt begynner å hylle seg inn i.

Ercoli opptrer

Fra Neapel og Bari blir det berettet at begge byene i dag alt ser ut som om de lå i Sovjet-Russland. Den forsultne befolkning sniker rundt i gatene, hvor det er spent ut brede transparenter med uttalelser av Stalin og Lenin. Kommunisten Reale, som er blitt borgermester av Neapel, har en dag latt Savoia-korset fjerne fra rådhuset og latt Sovjetunionens store våpen anbringe der. Der hvor hverken englenderne og nordamerikanerne, eller Badoglios forhatte og upopulære regime, eller de fjorten partier med deres oldingaktig snadrende høvdinger utretter noe, der begynner no kommunistene å spre ut sine paroler, der arbeider Ercoli, engang Italias representant i den tredje internasjonales eksekutivkomité. Han kom til Sør-Italia fra Moskva seint på høsten. Men i Sør-Italia arbeider framfor alt Vysjinski.

I mars ble den britiske regjering overrasket ved at Sovjetrusserne uten noen som helst forutgående meddelelse opptok de diplomatiske forbindelser med Badoglio. I Algerie består det en Middelhavskomité, i London en Europakomité bestående av englendere, nordamerikanere og sovjetrussere. Begge institusjoner er uttrykkelig opprettet for å ivareta de tre makters felles interesser. Men sovjetrussernes beslutning falt uten at Middelhavs- eller Europakomitéen hadde fått noen meddelelse. Fjorten dager seinere kom det i London til en parlamentsdebatt, hvor Eden ikke lenger forsøkte å hemmelighold hvor dypt sjokkert en var i White-Hall over sovjetrussernes selvstendige disposisjoner. Men én ting ble det naturligvis ikke snakket om: nemlig om det indre sammenheng mellom sovjetrussernes framstøt og det av englenderne og nordamerikanerne framtvungne anarki i Sør-Italia. Nettopp her ligger imidlertid kjernepunktet.

Vysjinskis kup

Kommunistene var straks etter Badoglios statskup i august 1943 kommet fram på scenen. Men i virkeligheten var de for svake og for dårlig organisert. Da så Ercoli seinere kom til Sør-Italia fra Moskva, ble den gamle folkefronttaktikk anvendt for å styrke deres innflytelse. De dannet en „enhetsfront" med sosialdemokratene og forsøkte å vinne innflytelse helt inn i de demokratiske og katolske partikretser. Da Vysjinski reiste rundt i Sør-Italia ved årsskiftet, bemerket han to ting: for det første at kommunismen enno vilde trenge meget tid for å kunne utbres med hell, da forholdene i Sør-Italia vel lå gunstig for den kommunistiske aksjon på grunn av det alminnelige kaos, men det ikke var noen utlærte kommunistiske grupper forhånden, slik som ble satt inn med voksende suksess i det gaullistiske Nord-Afrika.

For det annet bemerket Vysjinski at det ikke hadde noen mening for ham, hvis sovjetrusserne skulde understøtte de Englands- og Nord-Amerikavennlige oldinger Sforza og Benedetto Croce og deres opprørske demokratiske parti. Disse gamle liberale trodde virkelig på en eller annen utopisk gjenoppstandelse av demokratiet. Vysjinski, som mottok den taletrengte og med eldgamle anekdoter fylte grev Sforza i Neapel, oppdaget snart at disse gamle herrer, som enno beveger seg i forestillinger fra 1910, bare ble holdt i beredskap av England, forat det skulde kunne utøves et tilsvarende trykk på Badoglio og kongen. Det ble altså klart for ham at disse oppassere for førkrigsdemokratiet bare var tiltenkt rollen som engelske dukketeaterfigurer. Men dette hadde Vysjinski og herren i Kreml ingen interesse av.

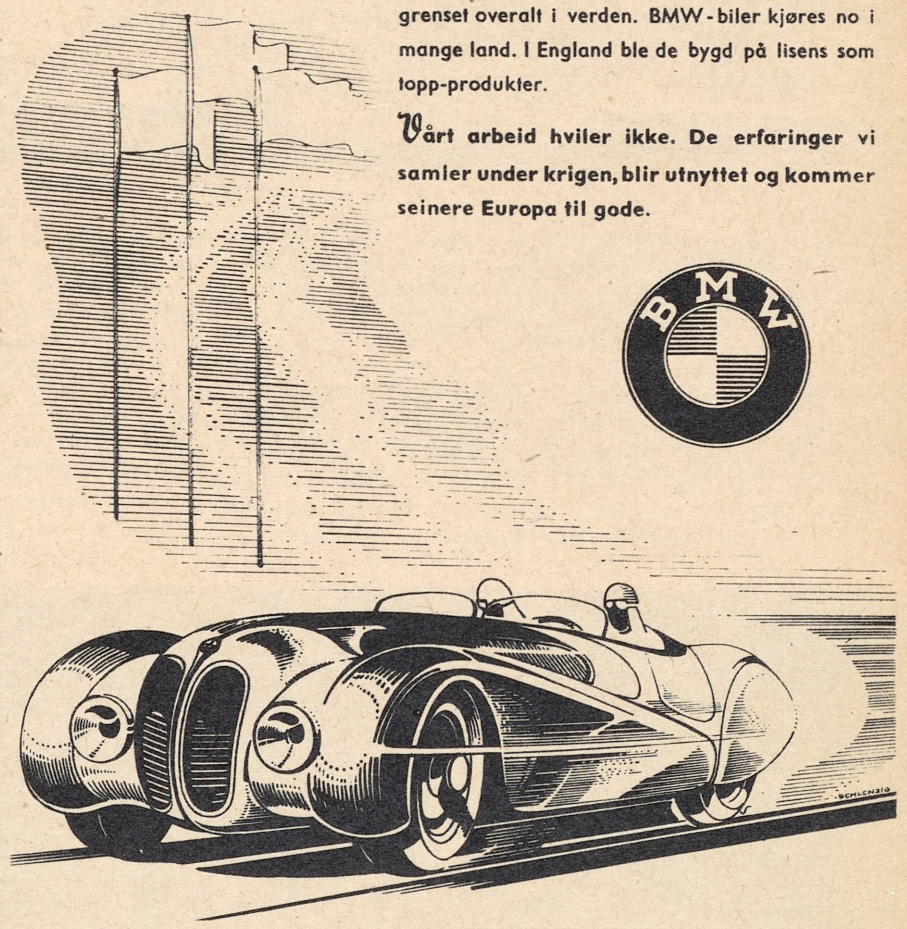
Sovjetrusserne sa no: Understøtter vi Badoglio, som foraktes av alle og holdes under trykk, mens samtidig den kommunistiske aksjon blir forsterket og drevet fram under innsats av store pengesummer, må Badoglio-klikken tvangsmessig bli vårt verktøy og kan da særlig ikke komme i vegen for utbredelsen av kommunismen, hvis det i hemmelighet skulde bli befalt fra Englands side. Som en ser, var altså sovjetrussernes overraskende avgjørelse blitt utløst ved ganske visst kompliserte, men helt igjennom logiske overveielser. Hadde Stalin innvidd englenderne og nordamerikanerne på forhånd, vilde lange og mislykte forhandlinger ha vært uunngålige. Men dette skulde en nettopp unngå, for desto sikrere å oppnå det etterstrebte mål, nemlig en ubetvingelig plattform for den kommunistiske gjennomsyring av Sør-Italia. Hungersnøden, som Amgot ikke hadde kunnet forhindre, epidemiene, som grep stadig mer om seg, og inflasjonen bød samtidig det beste agitasjonsstoff for kommunistene under Ercoli mot anglo-amerikanerne. Det kjente samspill mellom sovjetdiplomati og den tredje internasjonale begynte i nesten klassisk form på sør-italiensk jord.

Og England? Der fortsetter en å tale om „Europas befrielse", der spres det vidunderhistorier om demokratiets framtid og forøvrig forsøker en der å opphisse alle europeiske folk til borgerkrig, og å slippe løs kaoset og anarkiet. Nettopp slik som om det ikke eksisterte et „prøvestykke Sør-Italia". En fortsetter altså å spekulere i menneskenes dumhet og å håpe at den er uutryddelig. En fortsetter å love de øvrige europeiske folk nettopp det samme som en lovet italienerene for et år siden. En lovpriser deres gamle voktere, mens no — etter det sovjetrussiske framstøt i Middelhavet. — Sør-Italia skal bli hyllet inn i taushetens sone. Forgjeves!

Verdens hurtigste sportsbil

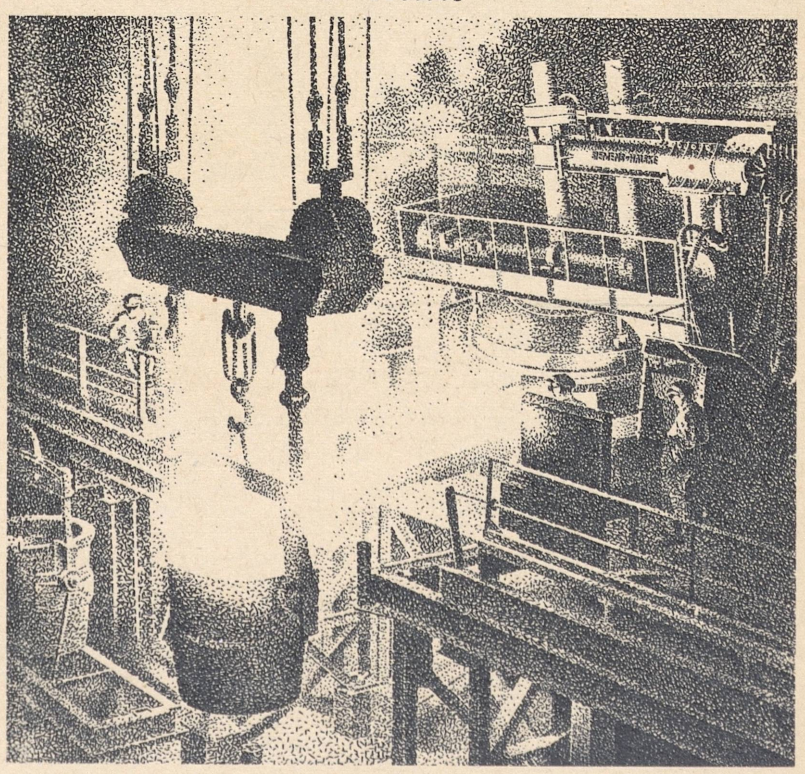
i toliterklassen uten kompressor er BMW. De harde veddeløpene i Brescia, Le Mans, Nürnburg-Ring osv., som den vant overlegent i skarp internasjonal konkurranse, vitner om dens fremragende prestasjoner. Tilliten til BMW-motorer er på grunn av de stadige gode resultater ubegrenset overalt i verden. BMW-biler kjøres no i mange land. I England ble de bygd på lisens som topp-produkter.

Vårt arbeid hviler ikke. De erfaringer vi samler under krigen, blir utnyttet og kommer seinere Europa til gode.

SIEMENS

Siemens bearbeider hele elektroteknikkens område

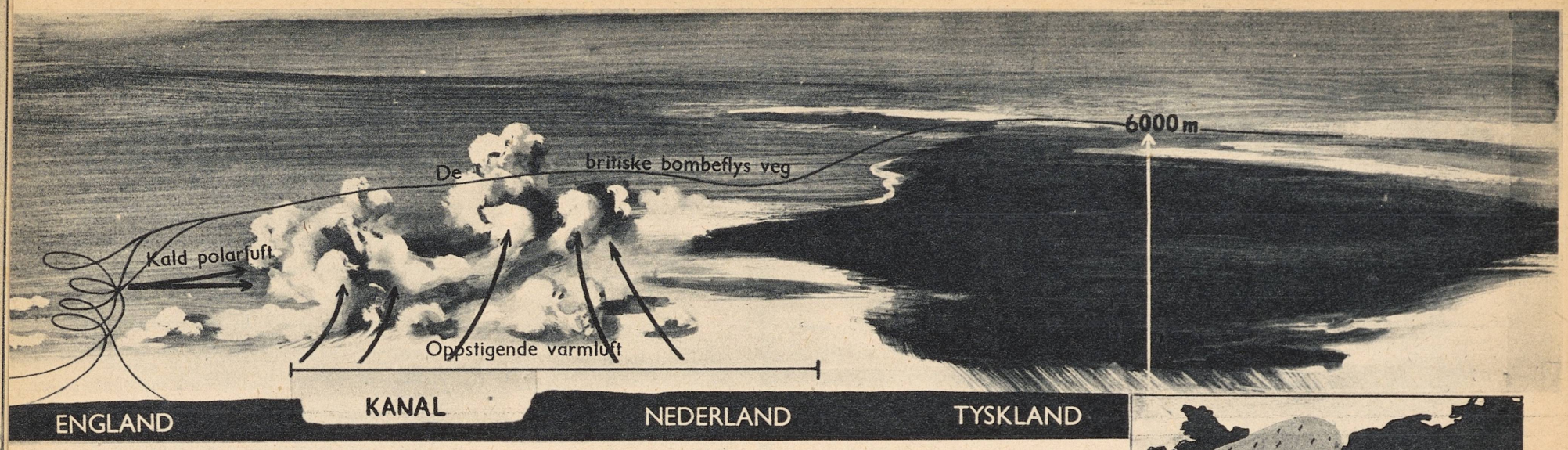

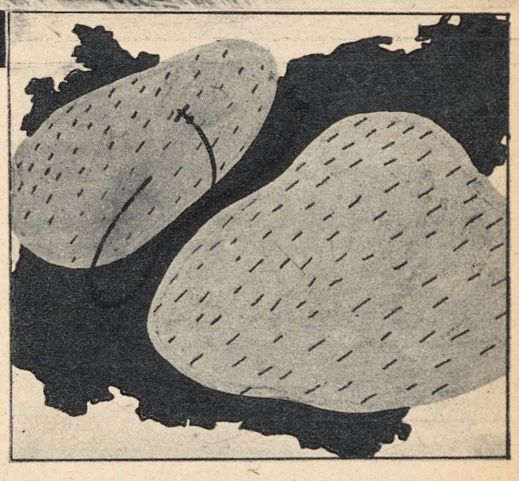
R 299 4 b

Av vårt arbeidsprogram:

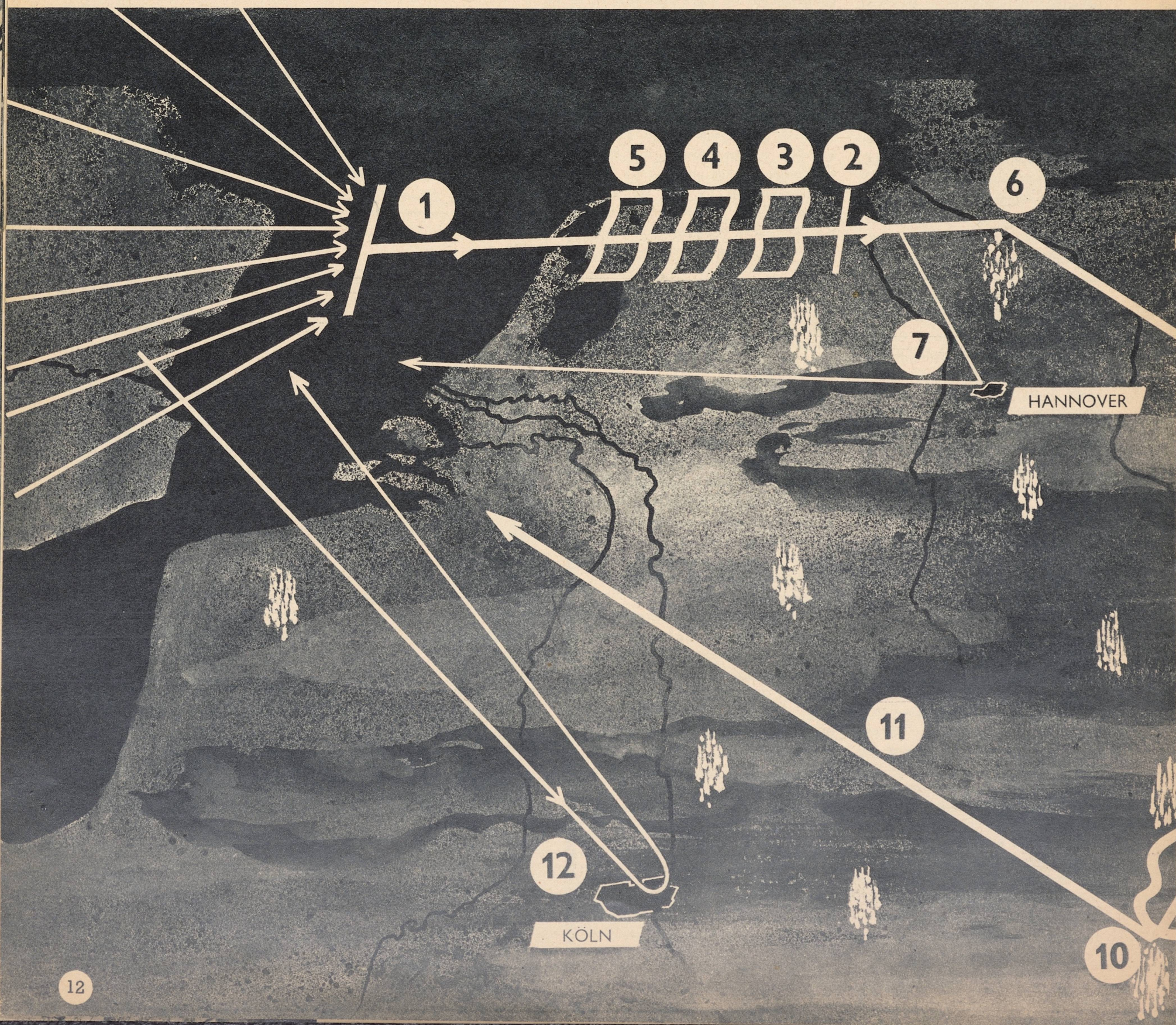
Elektriske smelte- og reduksjonsovner. Anlegg for den metalliske elektrolyse, til overflatebehandling av tung- og lettmetaller samt til utvinning av vannstoff og surstoff. Elektromåle- og osonapparater.

SIEMENS & HALSKE AG · BERLIN

Den gunstige „vest-værsituasjon". *For de nattlige bombeangrep foretrekker britene værforhold, som letter starten og landingen i England, men vanskeliggjør dette for nattjagerne i Tyskland. Kartet viser en skjematisk framstilling av en slik for englenderne gunstig værsituasjon, den fra vest til øst gående bakside av et lavtrykk som kommer fra Island. Til venstre over England strømmer polare kaldluftmasser inn, som skaper en skyfri himmel. Fra Kanalen stiger det opp varmluftstrømmer, som danner kumulus-skyer. Over Nederland og Tyskland ligger det et dypt nedhengende lagskydekke, som rekker opp til en høyde av 6000 meter. I overgrensen består det nedisingsfare for flyene som stiger opp. For de tyske nattjagere blir det no bare den ene mulighet — å stige opp under de nedisingsfeltene, som er tegnet opp i lysegrått på kartet til høyre. I de nedisingsfrie kanaler, som ligger mellom dem, kan de så rykke fram over skydekket mot de innflyvende bombeflyvere. I det forgangne vinterhalvår hadde Europa nesten utelukkende dette vest-værforhold. I Mellom- og Nord-Tyskland gas det fra november til mars ikke engang ti skyfrie netter, og dertil kom usedvanlig mange og utstrakte nedisingssoner i større høyder. Vinterværforholdene med den nesten fullstendige mangel på klare dager og netter var så abnorm som vi ikke har opplevd på mange decennier*

Nattkampen

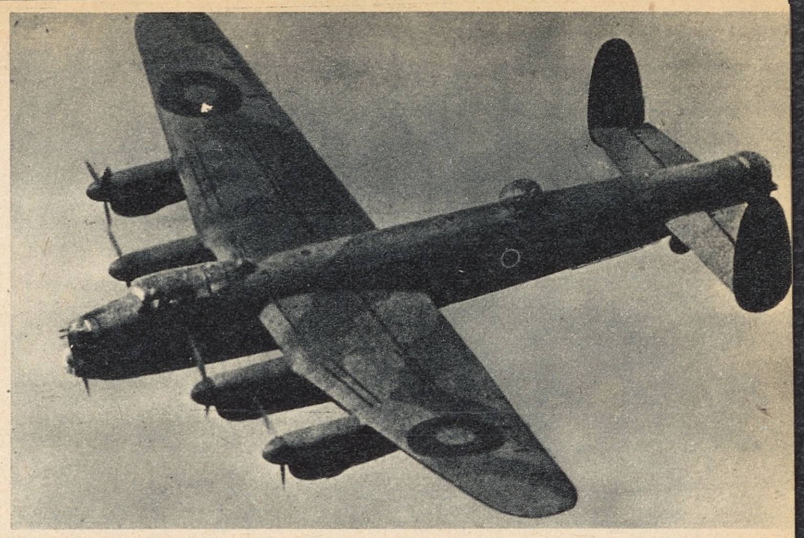
HVORDAN ANGREP OG FORSVAR SER UT

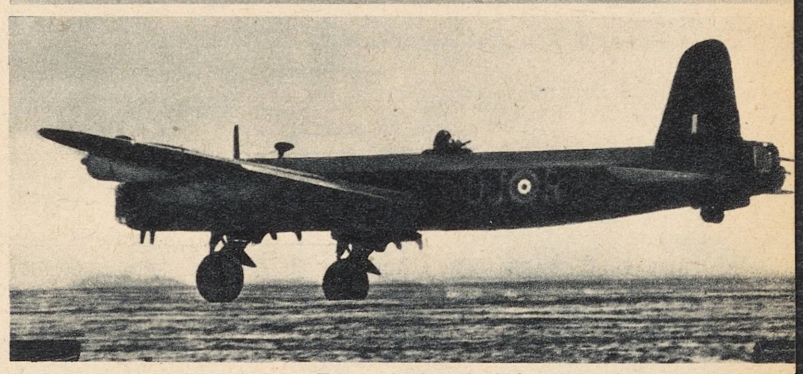
I. Værforhold og fiendtlig taktikk

Hvis en gruppe soldater vil komme over fra den ene veggrøft til den andre på en veg, som kan beskytes med et fiendtlig maskingevær, springer de alle opp som på kommando og løper i sluttet tropp og overraskende over vegen. Derved har de ingen eller nesten ingen tap. Hvis de løp etter hverandre, vilde tapene være store. Det er den ene tingen . . .

Hvis en general med sine tropper vil framtvinge et gjennombrudd gjennom en sluttet fiendtlig front på et bestemt sted, forsøker han først ved skinn- og forstyrrelsesangrep på nærliggende frontsteder å kamuflere sitt egentlige forehavende å splitte de fiendtlige styrker, for å kunne nå sitt mål desto mer overraskende og med mindre tap. Det er den andre tingen . . .

Å føre hovedangrepet med konsentrert kraft, og å komme over på den annen side med ett sprang, å splitte nattjagerforbandene, ved skinnangrep å kamuflere angrepsmålet så lenge som mulig, det hører til de britiske bombeflyveres taktikk. De taktiske midler, som englenderne anvender for å virkeliggjøre disse hensikter, viser „Signal" på disse sidene.

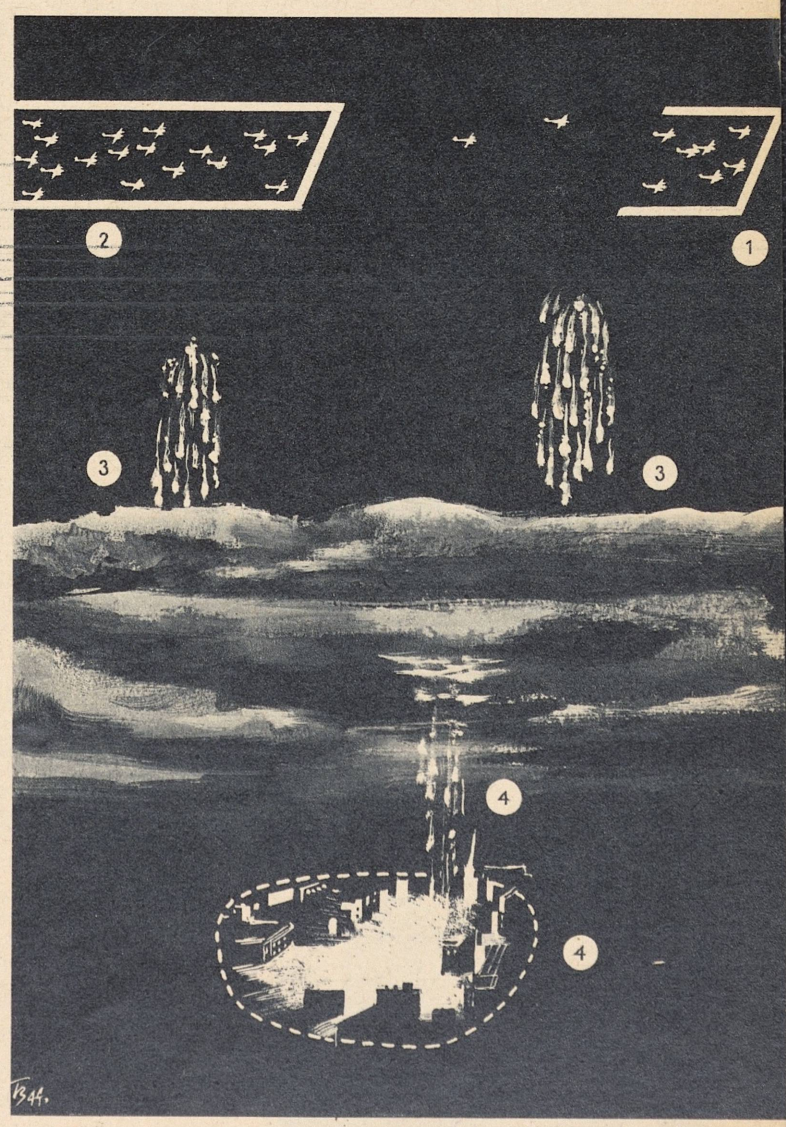
Nattjagernes motstandere. *To av det britiske luftvåpens mest anvendte fire motors bombefly: ovenfor en Short Lancaster, (bevæpnet med 10 mg.), nedenunder en Stirling, (bevæpnet med 8 mg.)*

Når lyskaskadene faller . . . *Kartet til venstre gjengir taktikken under et nattlig britisk bombeangrep på Leipzig. Også under dette angrepet hersket det ovenfor viste værforhold over fastlandet. Bombeflyforbandene, som startet fra Englands flyplasser, møttes etter nøye fastlagte starttider på treffpunktlinjen ved (1) og fløy med kurs østover til (6). Et lite forband speiderfly (2) førte bombeflyenes tre bølger (3), (4) og (5). Enno før punkt (6) vek et lite forband av mot sørøst, og gjennomførte et forstyrrelsesangrep mot Hannover (7). Ved (6) kastet forbandsførerne en lyskaskade som vendemerke, som førte hele forbandet på sørøstkurs til et skinnangrep mot Berlin. Like før Berlin ved (8), ble det igjen satt lyskaskader — forbandet gikk med sørsørøstkurs. Den neste kaskade falt ved (9), før Leipzig, den byen som så virkelig ble angrepet. Ved (10) ble avflyvningskaskaden satt. (11) er bombeflystrømmens avflyvningslinje. Samtidig med dette angrepet ble det så fra øya foretatt et villedende angrep (12) mot Köln, for også her å narre de tyske nattjagere vekk fra hovedangrepet på Leipzig. Langt ut av bombeflystrømmens kurs ble mange andre „uekte" lyskaskader kastet ned av enkelte fly, som vek av fra hovedstrømmen*

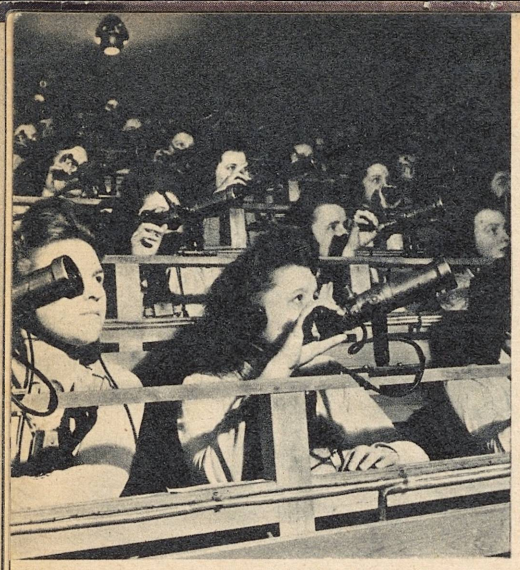

Bombeangrep i klart vær. *De forutflyvende speiderfly (1) kaster markeringer (4) mot målobjektet, lyssignaler, som under nattangrep brenner klart i flere minutter, og som avgrenser målområdet for de etterfølgende bombeforband ved (2). En lyskaskade, som ofte veksler farge (3) brenner flere minutter i luften og viser også de bombeflyene som er langt vekk, hvor det omtrentlige målområde befinner seg*

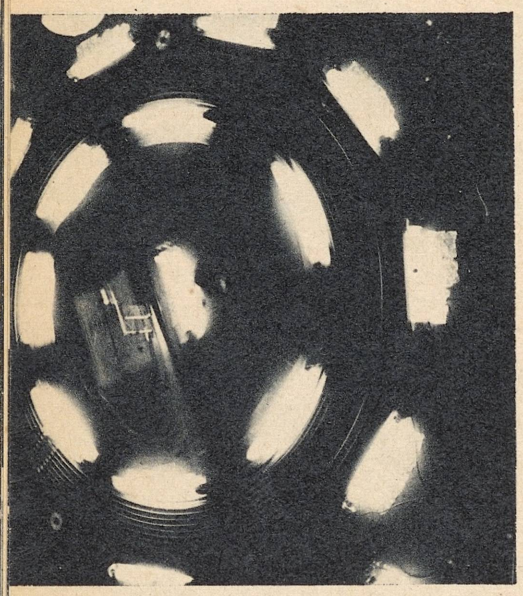

Bombeangrep i dårlig vær. *Ved overskyet himmel og nedisingsfare i skyene kaster speiderfly sine målmarkeringer over skyene. Disse fly er utstyrt med spesielle instrumenter til å finne et større mål. Deres målmarkeringer henger som lyskaskader i luften, og avgrenser målområdet, (f. eks. en bydel i Berlin). Den enkle jordmarkering (4) blir så dessuten kastet ned.*

Tegninger: Karl Friedrich Brust

De lager „det talende kart": *En del av de kvinnelige signalassistenter som med lyspunktkastere tegner det store lysende bilde av nattens slag, slik det framgår av nedenstående tegning*

De mest kompliserte mekanismer *muliggjør denne magisk hurtige funksjone ring av befalingsapparatet som ofte er skilt fra virkeligheten ved tusener av kilometer og av tykke betongvegger. Disse mekanismer bringer virkeligheten med sekundets hurtighet inn i rommet*

To tall av meget stor betydning *står på tavlen i det rom hvor meldingene først blir prøvd (tegning (4)): tallene 60 og 50. På den tynne mellomliggende strekning ble det nedskutt 10 fiendtlige fly*

Skjebnelinjer på mattskiven: *Kvinnelige signalassistenter inntegner mege. nøyaktig den fiendtlige bombeeskadres veg på et av de kart som tegningen (8) viser*

II. LEDELSEN

„Innflyvning i vårt rom", sier stemmen i telefonen. „Takk, vi kommer!" En bil kjører oss til kommandoen for en jager-divisjon. Gjennom svakt belyste korridorer går vi langs metertykke stålbetongvegger til en dør over hvilken den røde lampe angir at luftslaget allerede er begynt.

Det store halvmørke rommet vi kommer inn i er kommandosentralen. Det er fylt av et virvar av stemmer. Det er dempede og lave stemmer fra konsentrert arbeidende mennesker som rådslår med hinannen og gir ordrer. Deres viktigste oppgave er så hurtig som mulig å vinne klarhet over fiendens hensikter og likeså hurtig å gjennomkrysse hans planer. Ved lange trappeartig oppbygde bordrekker sitter offiserene. De snakker i mikrofoner umiddelbart med sveitgruppene og eskadrene i sitt nattjageromráde som no enten sitter med løpende propeller bak styret på sine flyplasser og venter, eller også allerede et steds høyt oppe i luften oppsøker sin veg. De snakker i telefonen med kommandoene for nabodivisjonene. Enhver av dem er forbindelsesoffiser til en gruppe eller en eskadre. Alle sammen kjenner de nøye til de lokale forhold og sine besetninger. I midten av rommet som minner om et universitets-auditorium, sitter divisjonssjefen (1), en general med sin Ia (sjefen for operasjonsavdelingen). Hos ham har forbindelsesoffiserene i luftvernbatteriene, og for hærens og marinens luftmeldetropper sine plasser. Rommet og alle tilstedeværende beherskes av det store, fjorten meter høye, lysende kart som framstiller kampområdet til denne jagerdivisjon (2).

På den kjempemessige mattskive gjenspeiles det et tilforlatelig bilde av det pågående luftslag. Grønne og røde punkter vandrer langsomt bort over den. Hvite, lysende streker, hvis spor ikke utviskes, skyver seg innpå. Fra den øvre del av rommet blir disse flammende tegn eller kullsvarte streker projisert ned på flaten. Der sitter de kvinnelige signalassistenter som på en hemmelighetsfull måte med et minutts hurtighet blir informert om alle fiendens bevegelser. Over dem (4) befinner seg en egen avdeling som underkaster de første meldinger en omhyggelig undersøkelse. Bak kjempeglassflaten sitter det imidlertid, likeledes amfiteatralsk oppbygd, en videre stab av kvinnelige signalassistenter som projiserer en del av lystegnene tilbake på skiven (se foto ovenfor til venstre).

Det er uhørt spennende og — når en for noen øyeblikk glemmer den alvorlige og blodige bakgrunn — riktig en dramatisk nytelse å forfølge bevegelsene på det lysende kartet. Der kommer den fiendtlige bombeeskadre flyvende inn (5). Få minutter seinere deler den seg ved (6), et bevis på at det først innsatte jagerforband har splittet motstanderen.

Men ved (7), over en by innenfor divisjons-området som bombeforbandene no nærmer seg, vil det store luftslag komme til å brenne løst. Denne byen er målet for bombeflyene. Hovedmassen av nattjagerne blir da også ledet dit.

Hos nattjagernes divisjonskommando

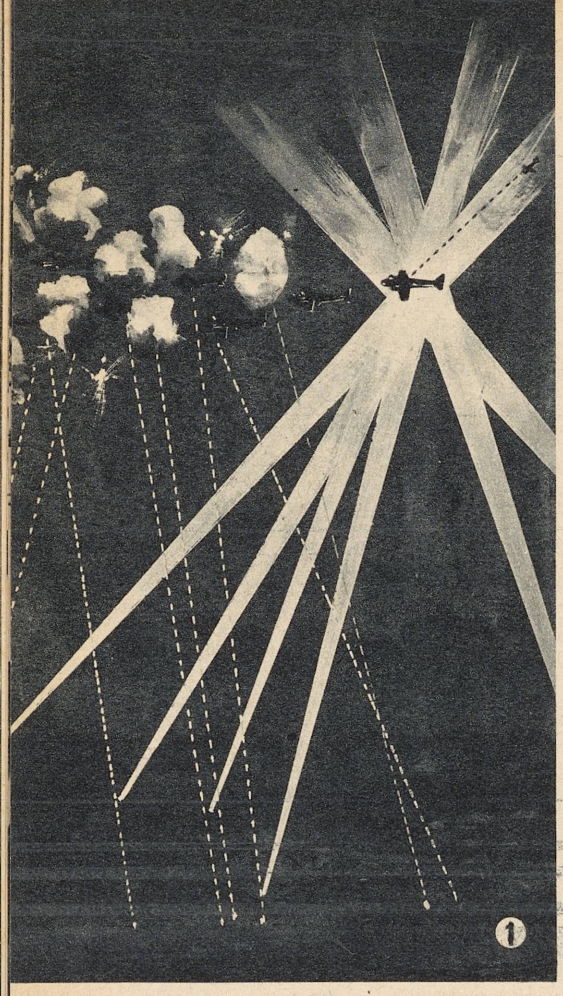
No hersker det den høyeste spenning i rommet. Vil nattjagernes slag mot bombeflyene lykkes? Vil de inntreffe i det rette øyeblikk? Hvert tegn på kartet betyr en utført ordre. Hvert tegn krever øyeblikkelig nye befalinger av de ansvarlige menn. Lysmeldingene formerer seg synbart og det som ikke kommer fram på lysplaten, projiseres med kjempeskrift i klar tekst på en annen vegg i rommet.

Et kvarter seinere forandrer bildet seg fullstendig. Tegnene for de fiendtlige bombeforband flagrer ut fra hinannen og vender i motsatt retning. Snart blir interessen fanget av de fire kart på siden av sitterekkene (8). De to kvadratiske kart gjengir rommet til nabodivisjonene, hvor fienden kom inn og hvor han sannsynligvis atter vil komme til å fly ut. Begge de andre kart omfatter området til det nest største forband, et korps-område, mens det siste er et storromkart over Europa, hvor en kan forfølge de fiendtlige fly fra de flyr inn over Kontinentet og til de flyr ut igjen.

Det som interesserer sivilisten: *Jager-divisjonen samarbeider naturligvis med luftverndivisjonen, som har sin egen kommandosentral. Her blir det „trykket på knappen", dvs. kommandanten for luftverndivisjonen gir alarm for sivilbefolkningen. Sirenene hyler.*

PK-fotos: Krigskorrespondent Baas
PK-tegning: Krigskorrespondent Liska

To eksemper på nattlige dueller

De to tegningene (ovenfor og nedenunder) viser nedskyting av bombefly ved hjelp av en kombinert angrepsmetode fra luftvernets, lyskasternes og nattjagernes side

1. tilfelle: *Et bombefly er grepet av lyskasterens straler. Luftvernet har imidlertid med sine apparater også fått fanget inn andre fiendtlige maskiner, som flyr i mørket. Det konsentrerer seg om disse. Det „lyse" bombeflyet overlater de no til nattjageren, som hurtig skyter ham ned*

2. tilfelle: *Et fiendtlig bombefly er innfanget av lyskastere. Et luftvernbatteri konsentrerer beskytningen om det. Med hver eneste salve ligger sprengskyen nærmere bombeflyet, de innsirkler det, snart må de treffe det... Da manøvrerer bombeflyet seg plutselig ut av luftvernilden. I dette øyeblikket angriper nattjageren og skyter det ned*

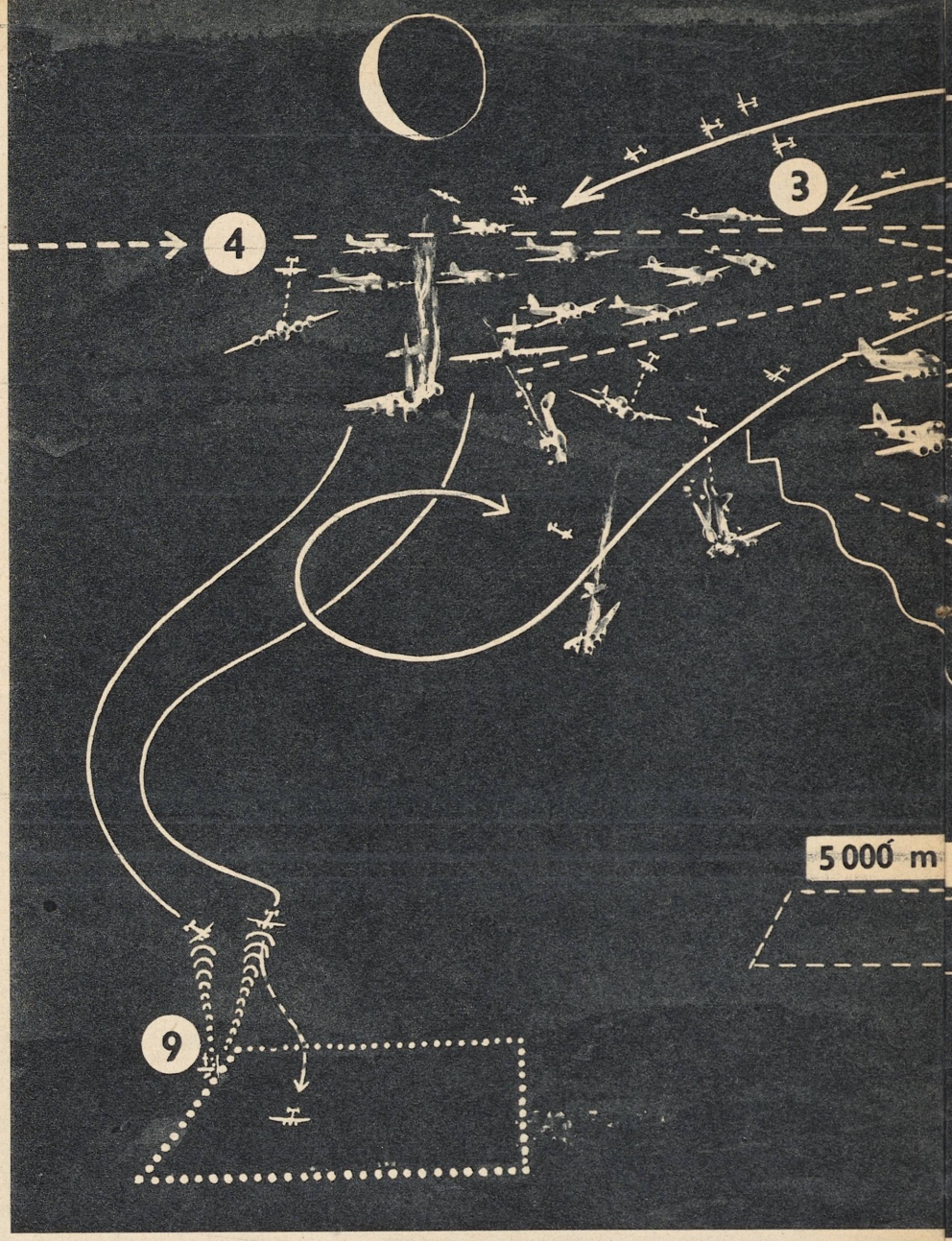
III. Nattjagerne

De tyske nattjagere kjemper etter to helt forskjellige metoder. Den ene metode blir anvendt under bombeflyvernes inn- og avflyvning over kysten og lavlandet. Den kalles uten hensyn til skydannelse og månefase den „mørke" nattjakt. Ved denne metode blir nattjegeren gjennom radio av sin kampstand ført fram til bombeflystrømmen. Den andre metoden består i samarbeidet mellom luftvern- og lyskasterbatterier og nattjegerne. Den blir anvendt over de områder, hvor disse batteriene står, altså over luftvern-sperrings-områder. Denne metode kalles den „lyse" nattjakt. Ved siden av er begge metodene vist på to tegninger. Tegningen overfor til høyre viser den „mørke" nattjakts system.

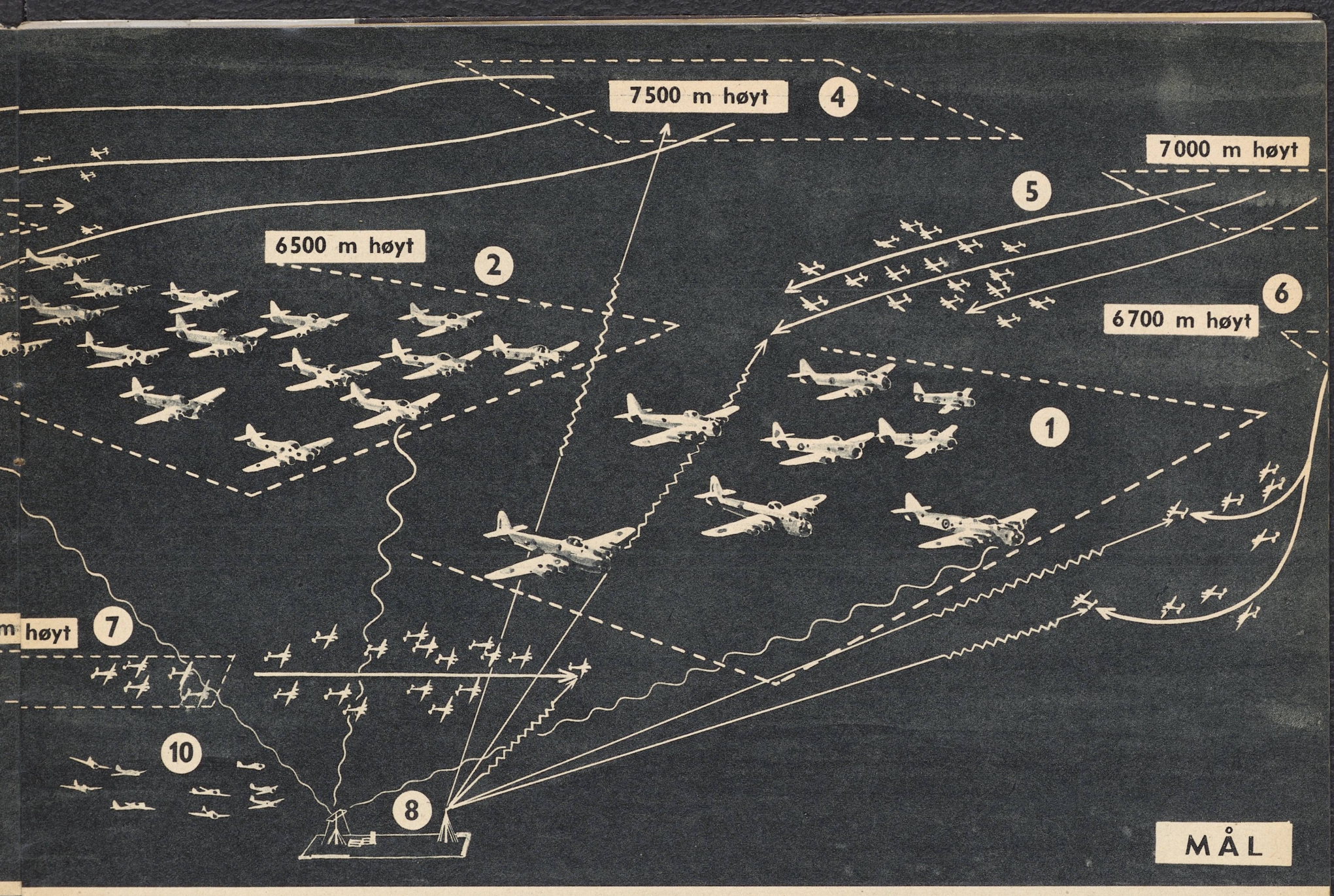
Det fiendtlige bombeflyforband som er fløyet inn, er delt i tre bølger, (1) er ledelsesbølgen, (2) og (3) er den annen og tredje bølge. Et nattjager-forband (4) angriper bombeflyvernes tredje bølge og splitter den. Andre nattjagerforband, (5), (6) og (7) blir ut fra sin kampstand (8) ved hjelp av radioordrer ledet slik at de treffer på bombeflystrømmen, enno før denne ankommer over sitt mål. Ved (9) er kampområdets nærmeste flyplass, som gjør det mulig for beskadigede nattjagere å lande. For høydepunktet i luftkampen, den „lyse" nattjakt over målet, iler nye jagerforband (10) til. Tegningen nedenfor til høyre viser den „lyse" nattjakt.

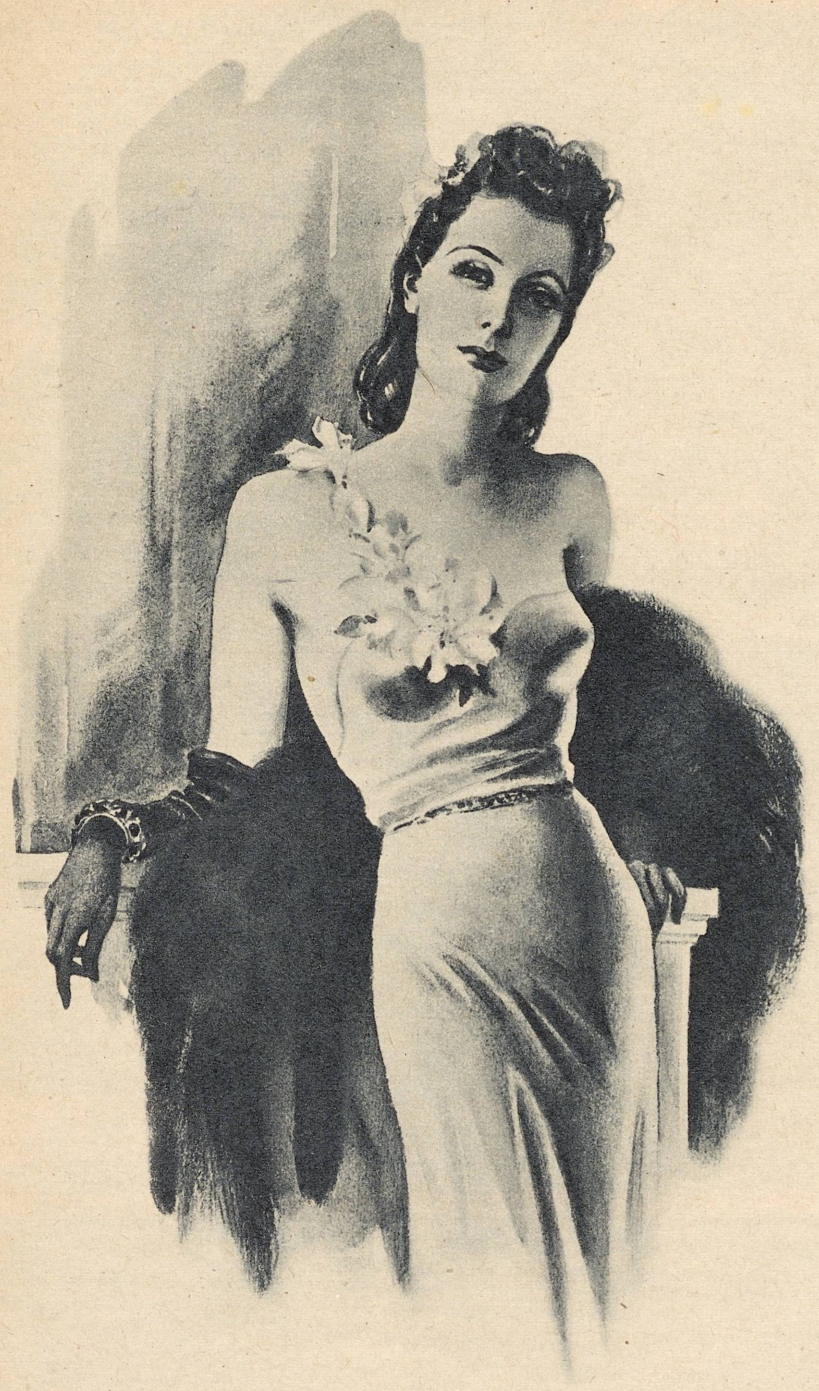
Store tåkeskyer ligger over byen, som er bombeflyenes mål. Lyskasterne trenger ikke igjennom skyene, de kan heller ikke få tak på hvert enkelt av bombeflyene som flyr over dem. Derfor anvender de en list. De sjalter om på „brede stråler" og i det øyeblikk da bombeflystrømmen befinner seg over dem, belyser de hele skybanken med ett slag. Nattjagerne styrter seg over de mørke silhuettene, sine fiender som plutselig er blitt synlige. Også luftvernet braker løs med sine granater. De legger en sperringsild i vegen for bombeflystrømmen.

Tegninger Karl Friedrich Brust

7500 m høyt
4
7000 m høyt
5
6500 m høyt
2
6
6700 m høyt
1
m høyt
7
10
8
MÅL

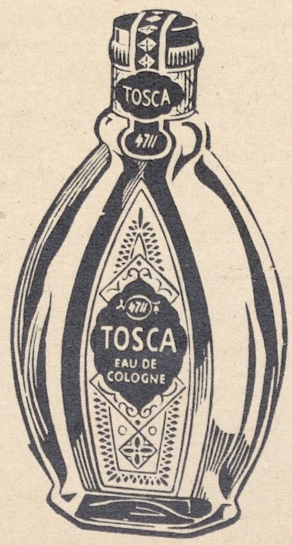
TOSCA
EAU DE COLOGNE

ET FREMRAGENDE PRODUKT
FRA VERDENSFIRMAET

№4711.

FOR FESTLIGE STUNDER

Duft og friskhet, ynde og charme — takket være den kostelige 4711 "Tosca" Eau de Cologne, en vellykket kombinasjon av forfriskende, klassisk Eau de Cologne og parfymen "Tosca"s henrivende duft.

Om en nattkamps vesen

Ved noenlunde klart vær overser nattjageren fra en høyde av 5000—6000 meter en omkrets på ca 500 kilometer. Flyr han for eksempel over Hannover, kan han derfra samtidig se det ildgivende luftvernskytset i Hamburg, bombenedslag i Berlin, branner i Leipzig og lyskaskader over Köln. Mellom disse byene ser han det lysende virvar av flypil-ild, det oppblinkende og få minutter etter sloknende blendverk fra lyskastervegene og deres markeringer, de broket tegnede firkantede nattjagerflyplasser. For den tyske nattjeger er den heimlige jorden en åpen bok, hvis tegn han kan lese hurtig og sikkert.

De britiske bombeflybesetninger ser selvfølgelig også disse markeringer, men de kjenner ikke betydningen av tegnene, for hver eneste natt forandrer bildet seg og fratar dem dermed en eventuell innsikt.

Men også nattjageren er det ved alle de falske lyskaskader og vendingsmerker, forstyrrelsesangrep og narrebranner, som de britiske bombyflyvere varter opp med, ikke mulig å finne hovedstrømmen av fienden bare etter eget sikte.

Her begynner no det, som først gir kampene i luften karakter av slag: ledelsen, Uten den vilde det antagelig bare komme til en rekke tilfeldige enkeltfektninger, som ikke har noen indre sammenheng. Ledelsen fra jorden gir nattjagernes forsvarsverk først en enstydig retning, stiller oppgaver og viser hvordan de må løses.

Det er meget vanskelig å gjøre seg opp et begrep om denne ledelsens vesen. Når en tenker på det store området, som nattjagerforbandenes operasjonsområde utgjør, finner en et sammenlikningspunkt i en organisasjon under den første verdenskrigen. Der måtte den øverste tyske hærledelsen likeledes føre sine operasjoner i områder av liknende stor utstrekning, som den no overser i ett eneste luftslag.

Men det er også det eneste sammenlikningspunkt, som så omtrentelig slår til. Alt det andre er nytt. Framfor alt er den hurtigheten, hvormed venn og fiendes bevegelser på slagmarken fulliføres, noe nytt. Hvis en antar at gjennomsnittshastigheten av de forbandene som beveger seg i luften ligger på 400 kilometer i timen, og tar en i betraktning at avstanden mellom London og Berlin bare utgjør 900 kilometer, kan en kanskje gjøre seg opp en forestilling om hvor raskt de taktiske muligheter og situasjoner i et slikt slag kan forskyves. To eller tre minutter, som blir forsømt ved nyhetsformidlingen eller ved ordreutsendelsen, betyr 14—20 kilometer flystrekning. Det kan være nok til at et utmerket påbegynt angrep ender med at nattjagerne flyr forbi fienden.

En ser hvor meget forløpet av en luftkamp avhenger av etterretningstjenesten, som står til ledelsens rådighet. Ikke noe er så viktig som i rett tid å erkjenne fiendens hensikt. Dertil må de enkelte iakttakelser fra Europas grenser med virkelig lynets hurtighet bli brakt til ledelsen. Det må enno være tid til å prøve dem, så blir de — likeledes med lynets hurtighet — utnyttet og oversatt i ordrer. Alt dette vet naturligvis fienden nøyaktig, og derfor ligger hans hovedoppgave i å skjule sine hensikter så lenge som mulig og å forstyrre nattjaktens etterretningsapparat. En kan rolig si at det ved siden av det egentlige luftslag foregår en for iakttakeren umerkelig, men derfor så meget mer forbitret kamp om dette etterretningsapparatet.

Motstanderen flyr mot mange punkter, slår kroker, foretar skinnangrep, forsøker å forstyrre radiobølgene. Han setter inn særlige fly for disse forstyrrelsesformål, og de flyr med i strømmen av bombeflyene. Det er sågar kjent at det i de britiske bombefly er tatt med gjenter, som ikke har noen annen oppgave enn å etterlikne de tyske „Blitzmädel"s stemmer, for så å gi falske ordrer videre.

Alt dette vet de ansvarlige menn, som leder et nattslag forsvarsmessig. Alt dette fordrer og forbruker nerver, og allikevel må de seire.

Englenderne har engang påstått at det i et luftslag deltar 600 000 mennesker. Om tallene no stemmer eller ikke — og antagelig er det sågar altfor lavt — ett er iallfall sikkert, hver av disse mennene må ikke bare være en fremragende spesialist, men også et fremragende friskt menneske. I et luftslag kjemper alltid bare et folks elite. Hvor sant dette er, viser dette lille eksempelet: en øyenlæge i det tyske luftvåpen, som stadig overvåker flere hundre nattjageres synsevne, har konstatert at jagernes resultater står i nesten lovformet forhold til deres synsevne. Dette går så vidt, at lægen nesten ufeilbart kan forutsi hvilke nattjagere vil komme til å oppnå færre og hvilke vil oppnå flere nedskytinger i framtiden . . .

→

Fienden i sikte. En speidertropp av tyske alpejegere har oppdaget fienden
PK-foto: Krigskorrespondent Rieder

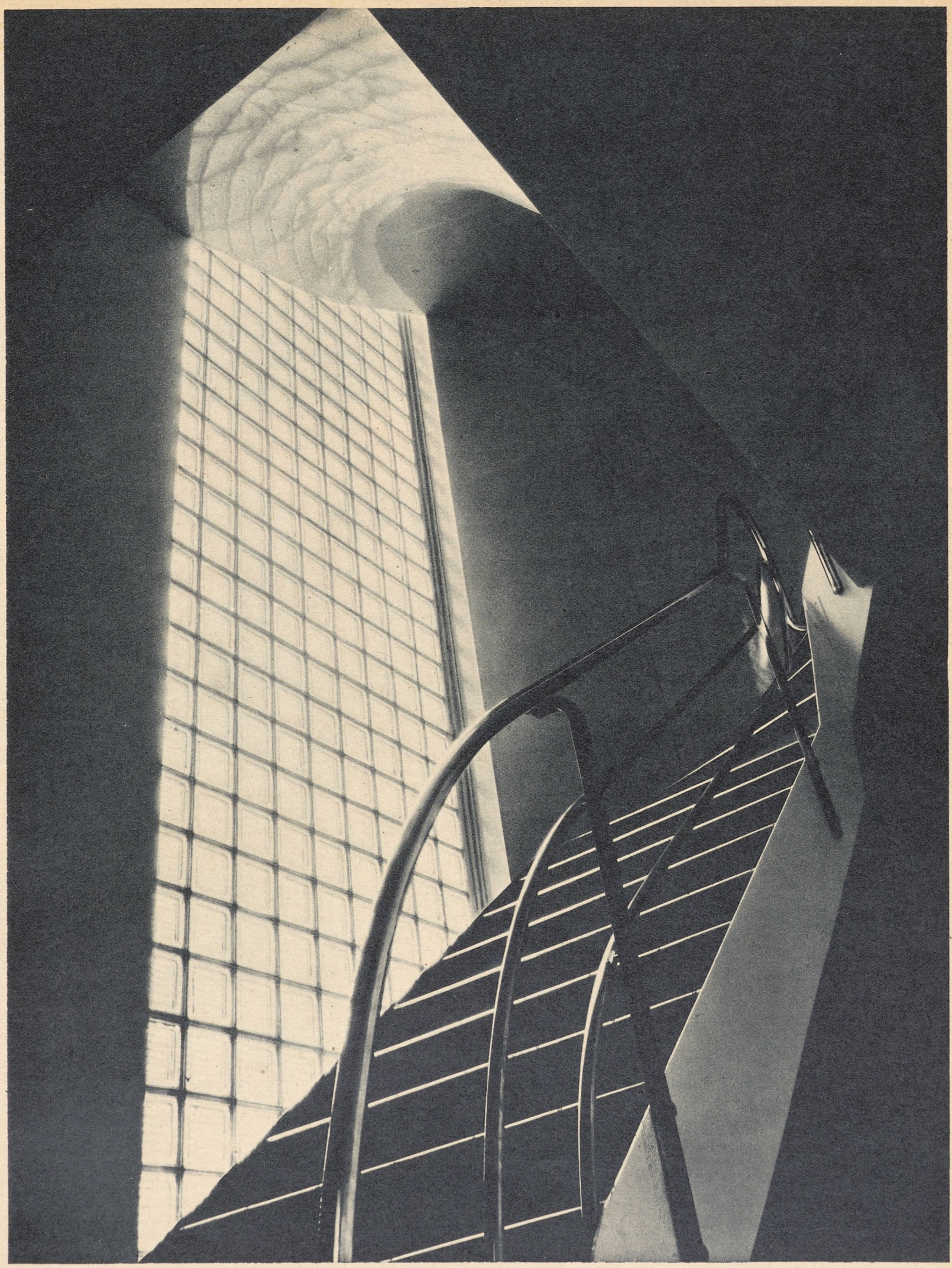

Blant dem hjemlandet. Tyske feldwebeler, som har hevdet seg ved fronten, prøver en ny modell. Snart er de tilbake ved fronten og enna bedre [illegible]

PK-foto: Krigskorr[illegible]

Trappeoppgang *i huset til en moderne tysk arkitekt. Det høye, romutvidende vindu bringer en strøm av lys og luft inn i huset*

←

De lyse vinduene i et gammelt borgerhus i Salzburg er omgitt av rokokko-ornamenter i hvitt og rosa; bak dem fødtes det den 27 januar 1756 musikeren Leopold Mozart, som stammet fra Augsburg, en sønn, Wolfgang Amadeus Mozart, den musikkens genius, som verden har å takke for så mange uforgjengelige verk

HUSETS VISITTKORT

VINDUET

Den som vil lære et menneske å kjenne, må se det i øynene. Den som ser inn i et vindu, ser inn i husets øye. Han ser ikke bare hvilken innstilling husets eier har, men hvis han har lært å bruke øynene, ser han et stykke kulturhistorie. Den som reiser igjennom Europa og betrakter vinduene, kan se inn i en verden bak dem og lære meget om de forskjellige nasjoners historie, kulturelle og økonomiske forhold

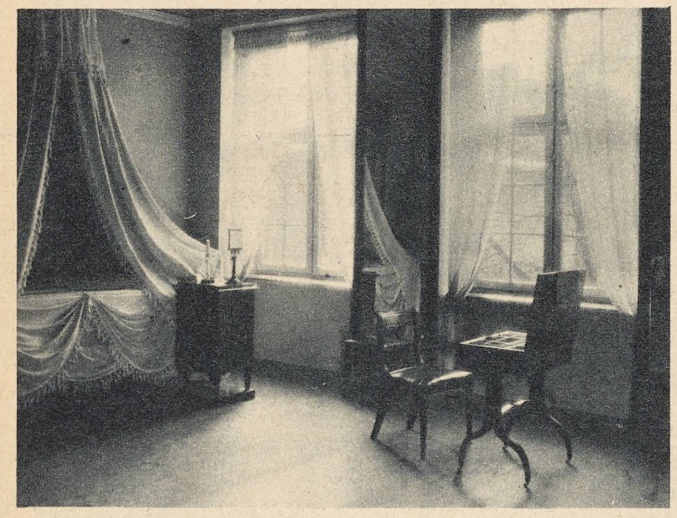
Trangen til representasjon *nødvendiggjorde i gamle dager det store vindu som ikke bare ga mennesket et fritt utsyn, men også en passende ramme for hans egen person*

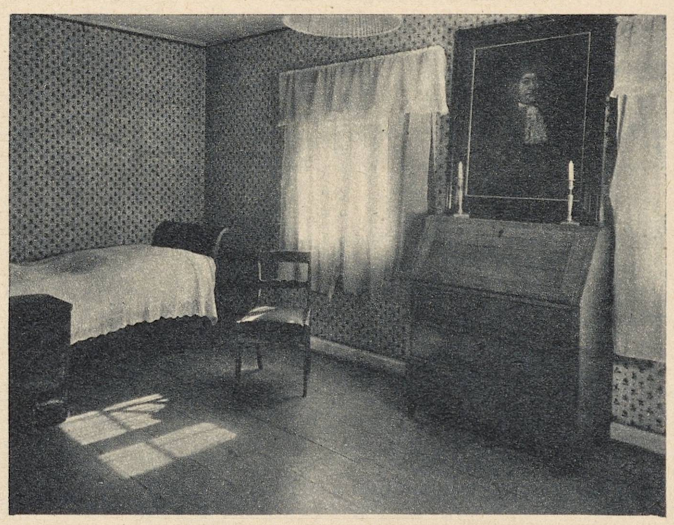
Dagligstuen til en patrisier *i en tysk by trengte meget lys for det store bordet som familien samlet seg om. Forhengenes folder forhøyer rommets hygge*

En borgerlig dagligstue *i Berlins sentrum i det attende århundre forener verdighet og behagelighet og oppfyller nettopp derved hygienens krav*

En rikelig fordeling *av vindusåpninger på fasaden slik som renessansens og barokkens byggestil krevde den, har til følge at selv soveværelset i det berømte Uphagenhus i det gamle Danzig blir rikelig fylt av lys*

Atmosfæren *i bildet ved siden av er ikke noe museumsanliggende. Det framgår av et blikk inn i soveværelset: Det tilhører en moderne arkitekts hus i Braunschweig og er utstyrt med gamle Lübecker møbler*

Størst mulig utnyttelse av rommet *er prinsippet for dette moderne kolonibygg i en av Berlins forsteder. Skrivebord, radiator, telefon, alt dette er plasert i den hyggelige, lyse vindusnisjen som på en velgjørende måte frigir utsikten til hagen*

Den moderne byggestil har insett *at også det glatte kan være behagelig. Lyse vegger, flisebelagt golv, gedigne, praktiske møbler og — lyse vinduer som gir utsikten en harmonisk ramme*

Du åpner vinduet for å slippe frisk luft inn i ditt værelse. Du lukker det forat luften utenfra ikke skal trenge inn. Også hva lyset angår, oppfyller vinduet denne dobbelte oppgave og likeledes overfor støy utenfra. Det er husets øye, men utøver også samtidig lungens og ørets funksjoner. Blindt, døvt og trangpustet vilde et hus være uten vinduer.

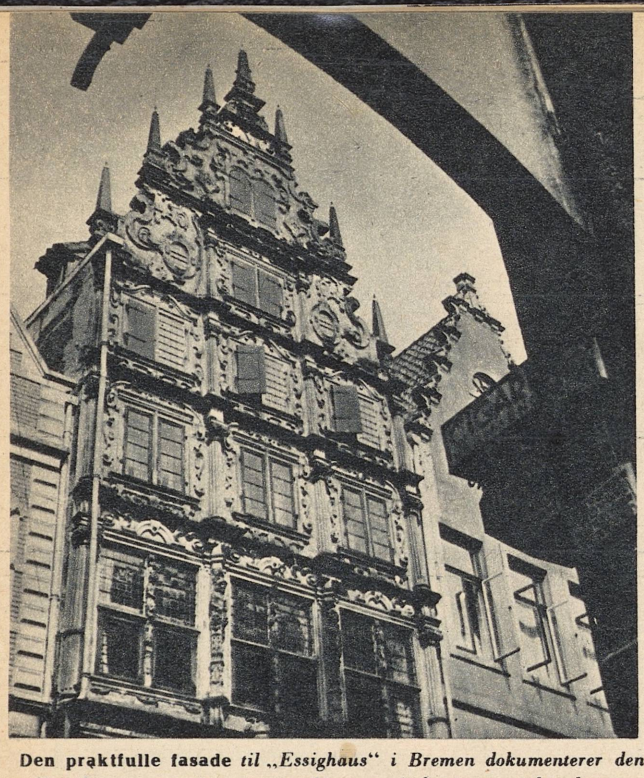
For å imøtekomme hungeren etter lys og luft, de elementer i hvilke nutidens mennesker i langt større grad enn deres forfedre ser livets eliksirer, gikk moderne arkitekter så vidt at de vilde bygge hus helt av glass. Men mennesket har et atavistisk forlangende etter sikkerhet, da han enno har erindringen om urtidshulenes beskyttende dunkelhet i blodet. Dette må en huske på, når et hus skal bygges. Da vil en hverken forkrøble eller overdrive vinduene.

Det var en gang et land — og for oss mennesker av i dag lyder denne historie nesten som et eventyr — i hvilket regjeringen som hadde bruk for penger, oppkrevde skatt for alle vinduer som lå mot gaten Om den regjeringen virkelig ble noe rik på den måten? Det som den sikkert oppnådde, var imidlertid det at dens undersåtter på bekostning av sin sunnhet sparte på vinduene. Det kan den reisende i Frankrike den dag i dag konstatere. For vedkommende land var Frankrike, og den som hadde bruk for så mange penger var Napoleon. Mer forbausende enn innføringen av denne skatt, er den kjensgjerning at den først i 1917 ble opphevd som statsskatt, men ble bibeholdt av de franske kommuner — inntil i dag.

Også i England gas det en vindusskatt, den ble opphevd først i midten av forrige århundre.

Den gang begynte en i Tyskland allerede kampen om saneringen av de gamle bydeler, kampen mot de mørke og trange gater og mot storbyenes bakgårdsleiligheter til ågerpriser. Denne kamp ble systematisk gjennomført da den moderne medisins forskninger ga en ny erkjennelse om lysets og den friske lufts livgivende kraft og således åpnet nye veger til bekjempelse av sykdommer og epidemier, framfor alt av tuberkulosen. Den siste kolera-epidemi i Hamburg ble ikke alene til en merkepel i den medisinske forsknings historie (takket være Münchner-lægen Pettenkofers geniale innsikt), men også til en merkepel i utviklingen av bybygg.

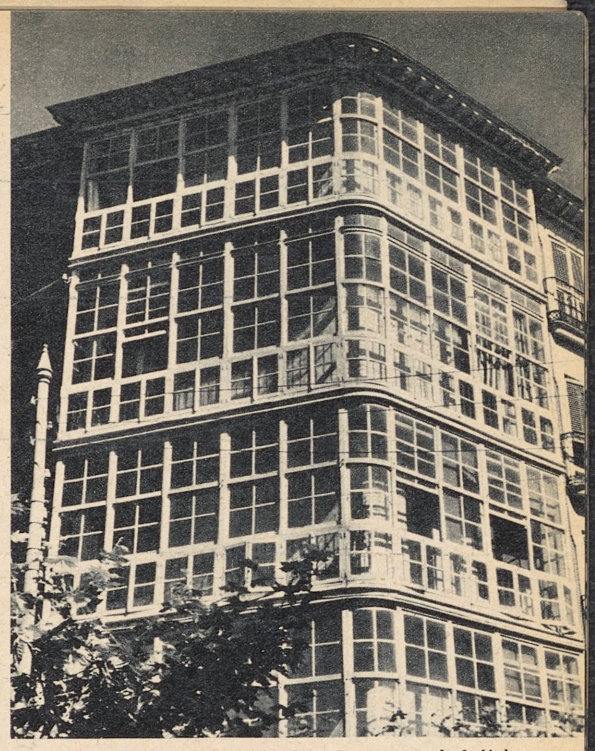
I dag er kravet om lysgivende, romutvidende vinduer som slipper lys og luft inn i boligene, blitt en selvfølgelighet. Og mangt et kolonibygg i utkanten av våre storbyer gir våre dagers arbeidere bedre livsbetingelser enn de slott og borger som de regjerende herrer i middelalderen bodde i.

Den praktfulle fasade *til „Essighaus" i Bremen dokumenterer den vilje til representasjon som storborgerne i forgangne århundrer var besjelet av. Vinduene, overdådig utformede prunkrammer for å se og å bli sett, er her „verdens speil"*

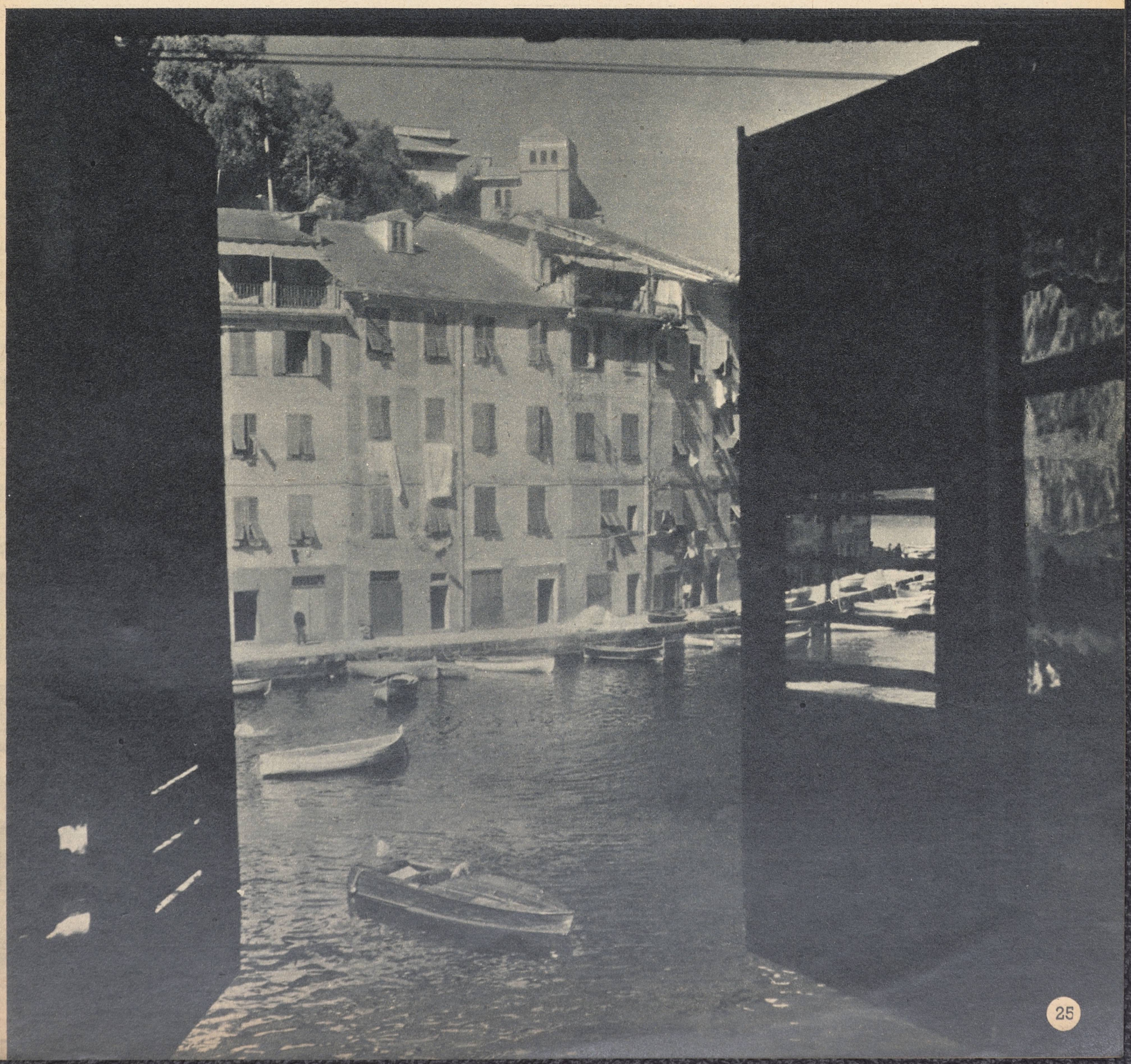

En gate i Cordoba. *Vinduee og de typiske spanske balkongdørene blir forhengt med svære, tykke sjalusier. Derved er en beskyttet mot forstyrrende lys og påtrengende sol, men også mot altfor megen nysgjerrighet og livslyst*

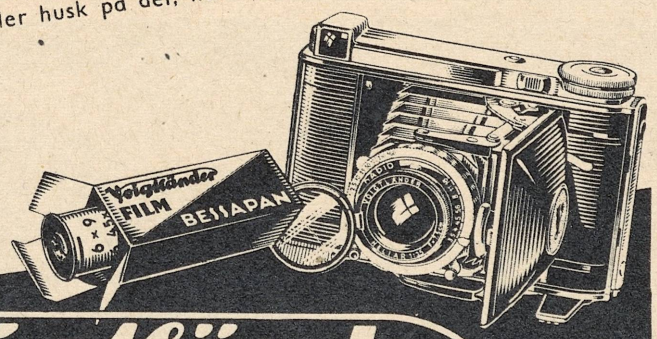
Overraskende for den reisende i Spania *er de bolighus en ofte ser i Baskerland og i Øvre-Kastilia. Det egentlige hus er omsluttet av vindusvegger som en sammenhengende vinterhage*

I en liten italiensk havneby omslutter vinduet det fortryllende blikk ut mot den gamle stille havn.
Å la den kjølige natteluft strømme inn og å stenge sommerdagens hete ute, er dets dobbelte oppgave

Løper de fire linjene virkelig parallelt?

Deres øye sier nei, men når en måler etter, er de virkelig parallelle. Slik kan en ta feil!
Men et Voigtländer-kameras øye lar seg ikke bedra. Det gjengir alt, slik det virkelig er, på den finkornede BESSAPAN-film!
Gled Dem derfor, hvis De alt har et Voigtländer-kamera, eller husk på det, når det igjen blir å få kjøpt.

Voigtländer

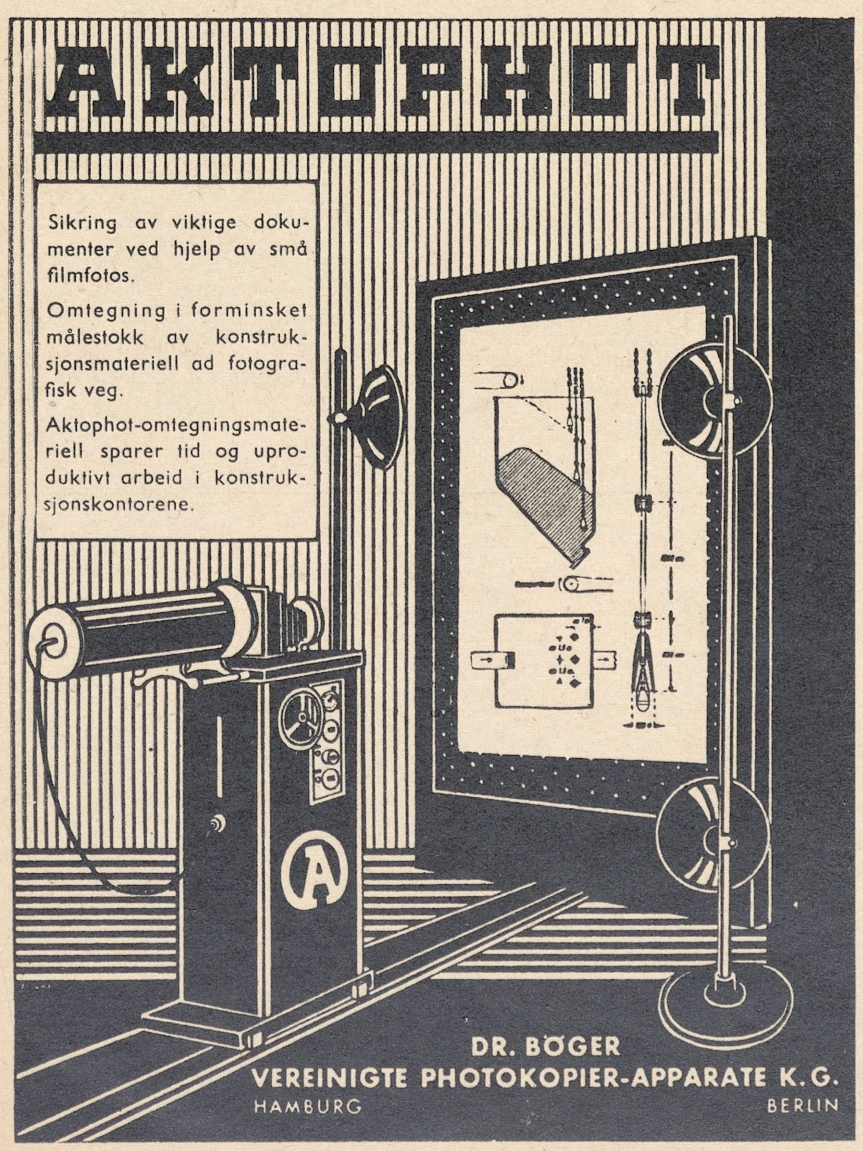

AKTOPHOT

Sikring av viktige dokumenter ved hjelp av små filmfotos.

Omtegning i forminsket målestokk av konstruksjonsmateriell ad fotografisk veg.

Aktophot-omtegningsmateriell sparer tid og uproduktivt arbeid i konstruksjonskontorene.

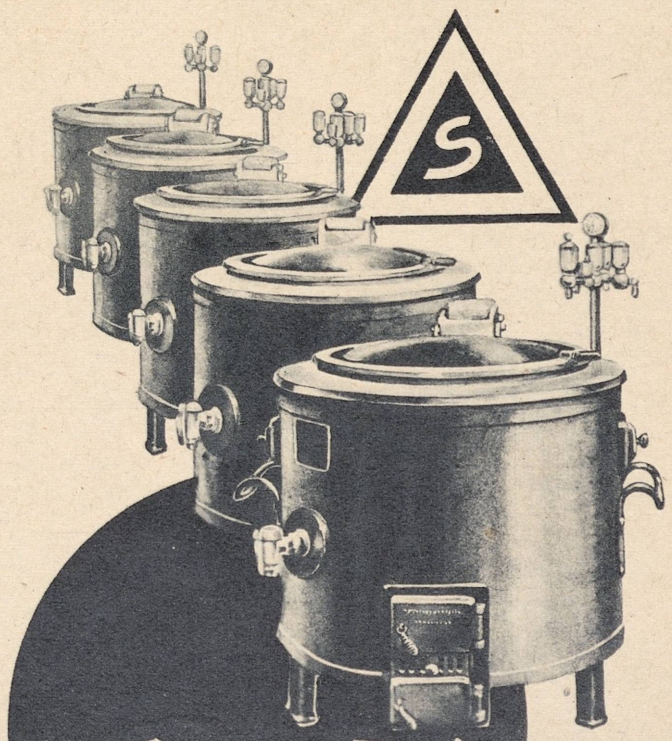
DR. BÖGER
VEREINIGTE PHOTOKOPIER-APPARATE K.G.
HAMBURG BERLIN

OG TRANSPORTABLE KOKEANLEGG /

7928/ŒB

HUSHOLDNINGS-KOKEAPPARATER / FASTSTÅENDE

VASKERIMASKINER / BAKERIANLEGG

Senking

Et bevis på tysk ytelse.

SENKINGWERK HILDESHEIM

Sonate i marsjoppakningen

Fem soldater som er satt inn på forskjellige steder av et tysk frontavsnitt, traff sammen en dag under tjenesten. De følte det felles, som forbandt dem, for alle fem hadde en ledsager, som mellom kanonenes torden og larmen fra maskingeværene hevet sin stille røst i deres indre: musikken. Den ene er konsertmester ved en rikssender, den andre konsertmester i et symfoniorkester, den tredje dosent ved en musikkhøgskole, den fjerde solo-cellist og den femte bratsjist i et operaorkester. De slo seg sammen. Instrumenter og noter ble sendt fra heimen, selv et flygel ble skaffet til vege. De ga sin første kammerkonsert — tett bak fronten. Mozart, Schubert, Haydn, Brahms og Beethoven ble levende under deres hender. Etter den første konserten fulgte det stadig mellom innsatser mange reiser til ensomme og avsidesliggende støttepunkter. Gleden dro alltid med dem

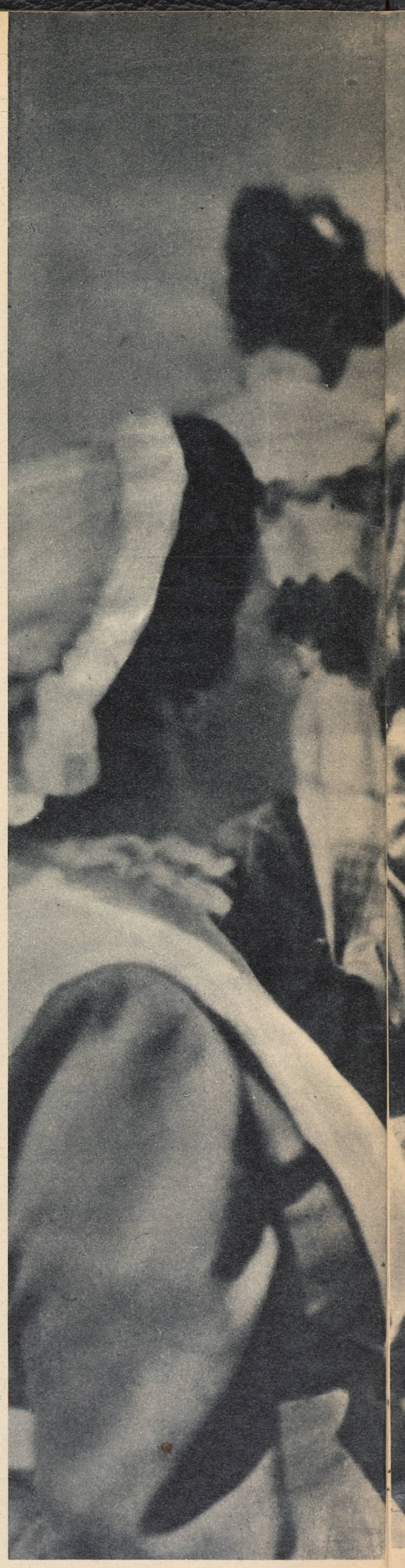
PK-foto: Krigskorrespondent Krocker

Kamp i Zaragozas katedral. *Regissør og skuespillere i denne filmen om en ung fanebærer fra de spanske frihetskjemperes geriljakrig mot den napoleonske besettelsesmakt — scenen her ved siden av er opptatt etter det verdensberømte maleri — synes å være fylt av sitt store forbilde: generasjonen fra 1808. Etter forbitret kamp vant disse mennene igjen sitt lands selvbestemmelsesrett, som var gått tapt i kampene ned gjennom tiden, og bak hvilke Englands egoistiske kontinentalpolitikk sto*

De tre fra den marokkanske legion. *Filmen „A mi la Legion!" setter et velfortjent minnesmerke for de menn, som under de vanskeligste betingelser kjempet i Rif for det spanske flaggs anseelse. Ofte sto de som på en tapt post, men allikevel greidde de å holde koloniene i Afrika mot de imperialistiske beherskeres åpne og skjulte begjær. Det var en hard skole, som imidlertid på den beste måte satte dem i stand til å virke med i kampen mot de samme misforhold ved opprettelsen av det nye Spania*

En avskjed for livet. *Spanias sjøhelter legemliggjør Spanias historie. Statsfilmen „Raza" trekker tre generasjoner Churruca inn i sitt stoff. Spillet begynner med sjøslaget ved Trafalgar, hvor bestefaren kjempet og falt i kampen mot den engelske angriper, som misunte Spania dets velstand. Scenen ovenfor viser Churrucas — sønnens — avskjed med kone og barn; han fant sjømannsdøden i det minneverdige slag ved Santiago de Cuba, hvormed De forente stater i 1898 avsluttet rovet på Spanias oversjøiske kolonier. Med borgerkrigen, hvor Churruca — sønnesønnen — kjempet, kommer den rikt dramatiske film inn i sin siste fase*

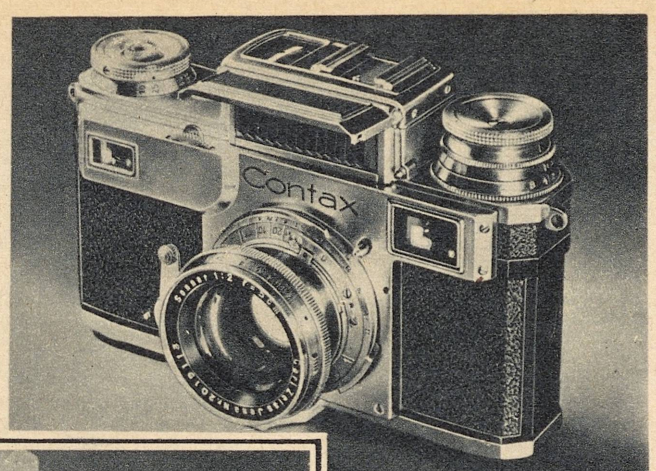
Spanias historie

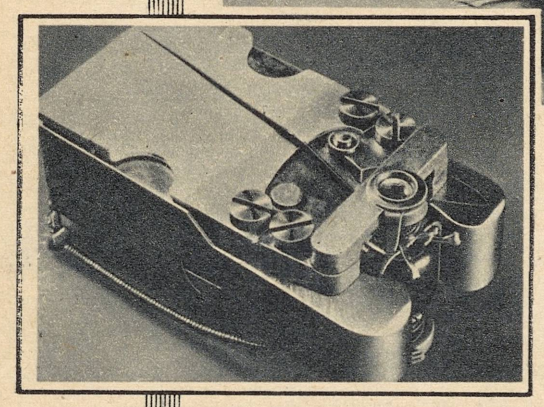
FRAMSTILT I SPANSKE FILMER

Det er ikke en tilfeldighet at anstrengelsene for å skape en nasjonalspansk film drar nytte av de store begivenheter i landets historie. Det var spanjerne selv, som i psevdokunstene satte seg alvorligst til motverge mot forfalskning av sin vesensart.

Denne nasjons historie er rik på stoff, nettopp slikt som filmen trenger, og en annen situasjon enn den nuværende er vel ikke bedre egnet for spanjeren til å vise spanjerne hva et folk, hva den enkelte formår, når nasjonenes eksistens står på spill. Den unge spanske filmindustri er vitebegjærlig overfor alle tekniske spørsmal, og den har den tilfredsstillelse å se at den blir anerkjent også ut over dets eget lands grenser. Selv om de fleste spanske filmer på grunn av språket må synkroniseres for utførsel, blir den spanske ridderlighets og et heltemodige sinns språk forstått overalt.

I de rødes kvinnefengsel i Madrid. *Filmen „Boda en el Infierno" henter sitt stoff fra nutiden. I møte mellom en ung russisk arbeiderske, som myrdet en bolsjevikkommissær i Odessa for å redde sin ære, og en spansk kaptein, hvis skip hun flyktet ombord i og som for syns skyld giftet seg med henne for å redde henne ut av det røde helvede, ser vi de store verdenshistoriske problemer i vårt århundre: sovjetrussernes fanatisme, som vil utslette ethvert personlig liv og nedverdige mennesket til arbeidsslaver, og i motsetning til dette den heltemodige frihetskamp til et folk, som med de egne idealer samtidig forsvarer Europas idealer*

ZEISS IKON

Et mesterstykke

av nødvendig romutnyttelse er den fotoelektriske belysningsmåler CONTAX III fra Zeiss Ikon. For å kunne inneholde den største feltstyrke, blir hvert eneste lite hjørne fylt med magnetmasse. Det bevegede system er som ved et førsterangs lommeur lagret i teiner med herdede stålspisser og det er holdt så lite i avmålingene at friksjon og følsomhet overfor støt ble satt meget langt ned. Ved vanskelige fotos (interiørfotos, fargefotos osv.) kan en stole ubetinget på et slikt instrument, som måler strømstyrker på milliontedels ampere. Denne belysningsmåler lar en jo først riktig utnytte CONTAX's muligheter.

ZEISS IKON A. G.

INFORMER DEM NU, KJØP I FREDSTID

SKARPMOEN & CO., DRONNINGENS GATE 36, OSLO

Pelikan

Fyllepennblekk

VELKJENNT SIDEN 1889

GÜNTHER WAGNER, HANNOVER

Europa innhenter det forsømte

Kultur som formidler mellom nasjonene

Utallige bøker av europeiske diktere og forfattere er nettopp i den seinere tid utkommet på tysk, mens på den annen side den tyske litteratur finner en større utbredelse blant de europeiske nasjoner. Nettopp no under krigen blir meget av det forsømte innhentet; et sympton for framtiden

For en lidenskapelig betrakter av Europa er det stadig på ny deprimerende å konstatere de forsømmelser som enno i dag — forgangne tiders skyld — hindrer en utveksling av landenes kulturgoder. Det er nærmest grotesk, når det ser ut som om mange land i vår egen verdensdel er blitt seinere og mer mangelfullt oppdaget enn Amerika.

Hvor fortjenstfullt det eksempelvis enn var av Herder at han samlet de europeiske folkesanger, så ble deres opprinnelse uklar! Først i dag kan balladen om Asan Agas hustru få sin riktige betegnelse som „kroatisk". Goethe som befattet seg med den, kalte den „morlakisk" etter den lille istriske stamme som har fått navnet sitt etter et lite sund, og hadde derved funnet en mer spesifikk betegnelse enn den seinere svevende „sørslavisk".

Foranstående er et eksempel som kan gjelde for mange, og det understreker bare den betydning der i dag tilkommer slike sammenfattende arbeid som det av Basil Munteanu om den rumenske og av Andras Mraz om den slovakiske litteraturhistorie. De gir oss en grunnleggende oversikt over åndslivet i de nevnte nasjoner fra dets første begynnelse opp til nutiden. Slike skildringer fremmer den prosess som gjelder en organisk innordning av de litterære verk, som den europeiske leser no etter hvert får kjennskap til gjennom oversettelser. Dessuten bygger de en bru mellom det historiske og det levende på samme måte som den der blir bygd på andre områder ved de forskjellige sammenkomster mellom nutidens europeiske diktere, som i den seinere tid regelmessig har funnet sted.

Når den største del av oversettelsene faller på Tyskland, er dette ganske naturlig. Blant de navn som i den seinere tid ble nevnt i første rekke, finner vi Asmund Sveen, Karl Holter (Norge), Mihail Sadoveanu, George Ionascu, Ionel Teodoreanu, Liviu Repreanu, Cezar Petrescu (Romania), Mile Budak (Kroatia), Mika Waltari, Arvi Kivimaa, V. A. Koskenniemi (Finnland), Fani Popowa-Mutafowa, Janko Janeff, Jordan Jovkov (Bulgaria), Jean de la Varende (Frankrike), Josef Nyirø, Sandor Marai (Ungarn), Gerhard Toonder, Filip de Pillecijn (Nederland og Flandern). Karakteristisk er de tyske forleggeres utrettelige og mangfoldige bestreben etter å formidle de fremmede kulturer.

På den annen side finner tysk litteratur øket interesse hos alle nasjoner. Det foreliggende ønske om å få tilgang til det klassiske og seinklassiske tyske skattkammer er blitt imøtekommet ved følgende oversettelser: Goethes „Faust" utkom i Norge i en ny oversettelse ved Kristen Gundelach, i Romania ved Laura Dragomirescu, „Egmont" på kroatisk ved Braninmir Livadic, „Hermann og Dorothea", „Stella" og „Werther" på bulgarsk ved Raszwetnikow. I Bulgaria ble en utgave av Schiller og Grillparzer avsluttet; i Frankrike Theodor Storm og Goethes „Dichtung und Wahrheit", av Grillparzer ble „Des Meeres und der Liebe Wellen", „Sappho", „König Ottokars Glück und Ende" oversatt av professor Leiseau, Paris. Hölderlins verk med utdrag av hans dikt ved Maxime Alexandre. Portugisiske oversettelser ble forlagt av Otto Ludwigs „Zwischen Himmel und Erde" og Mörikes „Mozart auf der Reise nach Prag". I Romania utkom en ved D. C. Amzar besørget utgave av Lichtenbergs aforismer. Ved siden av dette er det utkommet mange antologier: Tysk prosa i Latvia, lyrikk på to språk, i Spania ved M. Gutierrez Marin, et utdrag av den tyske lyrikk ved Lasne og Rabure i Frankrike.

Selv om foranstående fortegnelse ikke nettopp omfatter de lettest tilgjengelige verk, ser en dog deri viljen til å mestre det vanskelige. Det beviser mer enn meget annet det uhyre alvor som ligger bak denne kulturelle bokutveksling, og det gir håp for framtiden. Også ved oversettelse av nyere tysk litteratur merkes en liknende trang til strenghet, formsans og åndelig nivå, som yter de deltagende nasjoner all ære. Som når Rilkes dikt utkommer på portugisisk ved Paul Quintala, på kroatisk (med „Briefe an einen jungen Dichter") ved Josip Velbit, når André Therive dikter Morgensterns „Galgenlieder" om til fransk, når Sverige utgir Carossas „Kindheit" og „Verwandlung einer Jugend", Slovakia av den samme forfatter „Arzt Gion", Norge „Drei Nächte" av Stehr, eller Norge som Nederland fortellingen „Die Pflicht" av Wilhelm von Scholz. Det dreier seg ved ovenstående om et vilkårlig utvalg, og for å avrunde bildet tilføyes at det foreligger en kroatisk oversettelse av Hauptmanns „Fuhrmann Henschel" ved Tomislav Tanhofer og en slovakisk av Sudermanns „Frau Sorge" ved Pissk.

Den øvrige internasjonale utveksling har i følge sakens natur vært mindre omfangsrik, men dog ikke mindre livlig. Også her gleder en seg over den store radius og den uforferdethet med hvilken en går inn for det som har sine røtter i fremmed jord. Når Kai P. Nielsen oversetter kroatiske dikt og eventyr til dansk, når finnen Mika Waltaris romaner „Ein Fremdling kam auf den Hof" og „Die sieben Brüder" utkommer i Romania, så kommer det heri tydelig fram at en ønsker å lodde dybden også i fremmede problemer. Og en kan ikke avslutte betraktningen uten i det minste å ha nevnt den formidlende rolle som teater og film har overtatt.

HJERNETUMOR KONSTATERT

En stenografs sykehistorie

Hjernetumor er en farlig sykdom. Den fører ofte døden med seg. I mange tilfelle kan pasienten imidlertid reddes ved en operasjon i rett tid. Men utgiftene til operasjonen er så store at bare meget rike folk kan betale den

For femte gang gir sjefen for salgsavdelingen i en tekstilfabrikk i Rheinland sin stenograf Margarete Soyer et brev tilbake. For femte gangen har han, som ellers kunde undertegne sin stenografs arbeider nesten uten å ha lest dem, funnet feil i et brev: prisene på stoffene er forvekslet, leveringsterminene angitt feilaktig. Sjefen bruker seg ganske visst ikke, for han kjenner sin stenograf som en ytterst dyktig kraft, som han no har arbeidet sammen med i tre år. Det er ikke for ingenting at frøken Soyer, som bare er 24 år gammel, har en lønn på 260 mark, noe som er ganske betraktelig i en middels stor by. Men sjefen bebreider henne dog allikevel at dette hender, — og hun forsvarer seg ikke. Hun har voldsom hodepine og bare det ene ønske — å få ligge ett eller annet sted hvor det er mørkt og rolig, og sove. Denne interesseløshet virker påfallende på sjefen. „Gå til lægen", sier han.

Ja, frøken Soyer går altså til doktoren. Denne undersøker henne og stiller henne en mengde spørsmål, det eneste symptom på sykdom er hodepinen. Han forordner forskjellige midler, men smertene kommer stadig igjen.

Lægen foretar så nye undersøkelser, og han forordner nye, sterkere medisiner. Og en vakker dag forteller pasienten at synet er svekket — noe som hun enno kunde benekte da lægen til å begynne med spurte henne om det. Hun kan ikke mer gå på kontoret, og hennes mor sender bud på lægen. Og alt få dager etter må pasienten legges inn på et sykehus. Lægen har fått mistanke om at det er en hjernetumor, en svulst som er årsak til hennes plager. Frøken Soyer skal no iakttas på et sykehus.

Hvordan skal hun kunne betale alt dette?

Overføringen i et sykehus har betydning for hvert eneste menneske. Ikke bare fordi sykdommens alvor derved blir tydeligere, men et sykehusopphold er også forbundet med store utgifter.

Frøken Soyer blir forskrekket, da hun hører ordet "sykehus". Hun bor sammen med sin mor og sine to søsken, den 18årige broren går på en ingeniørfagskole, den 15årige søsteren går enno på skolen. Faren døde fem år før. Han var jernbanefunksjonær, og fru Soyer har no en pensjon, som strekker rikelig til for henne selv og de to enno umyndige barna. At Margarete Soyer gir sitt bidrag til den felles husholdning, er jo helt selvfølgelig. Hun betaler 80 mark i måneden og beholder penger nok for sine private interesser, for klær, for en sommerferie osv.

Hun kunde naturligvis også betale en lægekonsultasjon, og en kort sykdom vilde slett ikke ødelegge hennes finansielle forhold. Men et lengre sykeleie, operasjon og sykehusopphold vilde ganske visst bety nød og bekymringer.

Men Margarete Soyer behøver hverken betale lægen, medisinene eller sykehusoppholdet. Hun er obligatorisk forsikret mot sykdom og er medlem av en stor tysk trygdekasse. Det betales månedlig 12.40 RM bidrag, og herav betaler hennes firma en tredjedel, hun selv to tredjedeler.

Sykehuset opptar altså pasienten uten at hun betaler noe. Og likeledes blir det på sykehuset foretatt alle mulige spesialundersøkelser, for regningen blir seinere sendt til trygdekassen. Mistanken om at frøken Soyer lider av hjernetumor, blir bekreftet ved tallrike røntgenfotos, og håpet om at den kan gå tilbake, svinner med hver dag da pasientens tilstand forverres. Det blir bare en utveg: operasjon, et ikke ufarlig inngrep i hjernen, det mest kompliserte sted i det menneskelige legeme.

I spesialistens hånd

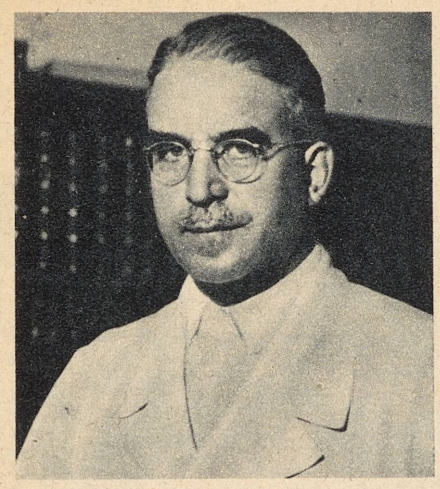
En hjerneoperasjon er i dag ganske visst ikke mer noe problem, men den forekommer heldigvis så sjelden at en kirurg som regel ikke har noen anledning til å foreta den. En hjerneoperasjon er imidlertid ytterst vanskelig og livsfarlig. En kirurg vil slett ikke utføre den, hvis han ikke har spesiell erfaring på dette område. Det fins bare noen få spesialister, som med øvet hånd forstår å åpne hjerneskallen og skjære i hjernen. En av de beste blant dem er professor dr. med. Tönnis ved den nevrokirurgiske klinikk i Berlin. Og til ham blir stenografen fra Rheinland brakt.

Transportomkostningene til Berlin betales av trygdekassen. Den stiller sykebilen, som bringer pasienten til stasjonen, til rådighet, den bestiller kupé i hurtigtoget, hvor pasienten og hennes mor får plass, den betaler naturligvis også sykebilen fra stasjonen i Berlin til klinikken. Og trygdekassen betaler også for oppholdet i den nevrokirurgiske klinikk inklusiv operasjon og samtlige andre behandlinger.

Etter nye røntgenbilder, som nøyaktig viser hvor tumoren ligger, etter inngående rådslagninger med professoren, gir mor og datter samtykke til operasjonen. Professor Tönnis selv foretar den, uten å få noe ekstrahonorar. De mest berømte tyske læger står til rådighet både for trygdekassemedlemmer og for velstående privatpasienter. Professor Tönnis åpner altså hjerneskallen, han konstaterer at

I Bad Ems: *Pasienten Margarete Soyer, rekreerer seg i det verdenskjente kurstedet*

Professor dr. Wilhelm Tönnis, *direktør for den nevrokirurgiske universitetsklinikk i Berlin, gjelder i fagkretser for en av de mest berømte tyske hjernekirurger*

tumoren er „godartet", dvs. at den kan fjernes uten livsfare og uten å skade hjernepartier, og han skjærer den altså ut. Operasjonen varer i flere timer, den krever fremragende evner og nesten overmenneskelig konsentrasjon. Så kan endelig pasienten betraktes som reddet. Etter mer enn åtte ukers pleie i klinikken blir hun utskrevet.

...og så opp på fjellet

Hun er helbredet, men enno matt og må skåne seg. Heimreisen til Düren foregår altså igjen i en spesiell kupé sammen med moren. Og igjen bestrider trygdekassen reiseomkostningene for mor og datter. Men den gjør enda mer: den sender pasienten like etter til et fire ukers rekreasjonsopphold i Bad Ems, det berømte kursted ved Lahn. Der blir hun til hun fullstendig frisk kan vende tilbake til sin arbeidsplass.

Sykdommen varte, helt fra begynnelsen av arbeidsudyktigheten og til hun vendte tilbake fra ferien, i 19 uker. I seks uker betalte firmaet frøken Soyer enno full lønn på 260 Mark. Etterpå fikk hun av trygdekassen i tillegg til alle andre ytelser dagpenger på 4.60 Mark, under oppholdet i sykehusene, da det jo der ble sørget for hennes underhold, daglig lommepenger på 1.06 Mark. Frøken Soyer har ikke hatt noen umiddelbare pengeutlegg ved sin sykdom. Lægeregninger, sykehus, operasjon. reiseutgifter, rekreasjonsopphold . . . alt dette betalte hennes trygdekasse — som i alle andre tilfelle.

Ett blant mange eksempler, for over 60 millioner mennesker er i Tyskland — iberegnet de medforsikrede familiemedlemmer — obligatorisk sykeforsikret og er vel tilfreds med det. Resten av folket lever i så gode finansielle forhold at de ikke behøver forsikre seg, men naturligvis kan gjøre det. Over 60 millioner mennesker nyter altså den fulle beskyttelse av syketrygden, enten de no forstuer lillefingeren eller i månedsvis lider av alvorlige sykdommer.

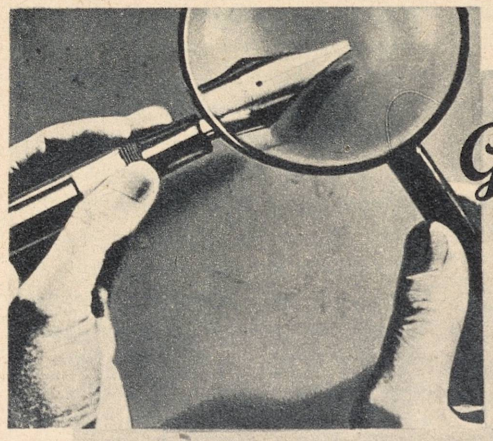
Regning

	RM.
4 konsultasjoner hos en læge i Düren med grundig undersøkelse	17.—
Medisiner	9.—
3 lægebesøk i heimen	15.—
Syketransport til et sykehus i Düren	4.—
14 dagers opphold på sykehuset i Düren	96.—
Røntgenfotos av hjerneskallen og andre spesialundersøkelser	67.—
Overføring til nevrokirurgisk klinikk i Berlin	
Sykebil i Düren til stasjonen	6.—
Reiseomkostninger med moren i en spesiell kupé på toget	244 80
Sykebil i Berlin	8 —
8 1/2 ukes opphold på klinikken i Berlin	472.—
Røntgenfotos	50.—
Operasjon (prisen bestemmes av lægen) ca	2000.—
Forbindinger, spesialbehandlinger	75.—
Tilbakereise til Düren med moren	81 60
Fire ukers opphold på et kursted, inkl. reiseomkostninger	380 —
Ialt:	3 525.40

Disse utgifter vilde stenografen Margarete Soyer ha hatt, hvis hun hadde måttet betale utgiftene for sin sykdom selv

Strømper med verdensry
fra
Europas største strømpefabrikker
J. KUNERT & SOHNE, WARNSDORF, TYSKLAND

Glatt og skinnende
som silke er spissen på enhver
Kaweco-penn
Derfor glir Kaweco så fjærlett over papiret.
De moderne Kaweco skrivesaker viser man Dem gjerne i forretningene.

Særberetning av André Zucca:

BONDEN I FRANKRIKE

„Signal" besøker en bondegård i Gascogne *under høstarbeidet, i duften fra åkrene og det strålende solskinnet finner korrespondenten et urbilde på en sunn bondepike, mens han finner moren ved vaskebaljen ute på gårdsplassen*

eller hvor som helst ellers i Europa — det er alltid det samme: bondestanden er den grunnen, som hele vår tilværelse hviler på. Den må ikke bli tatt fra oss

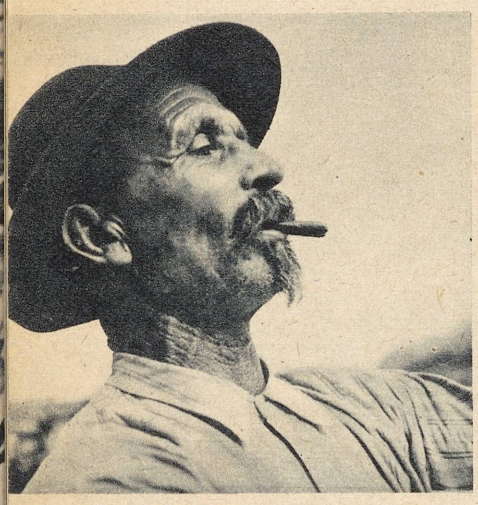
Høyvognen *ser i Gascogne annerledes ut enn i Sverige. Formen er alltid betinget av jordbunn og historie*

Casse-croûte *heter kaffetimen her. Den har forskjellig navn overalt i Europa, og ser annerledes ut, men er allikevel det samme overalt i Europa*

Forspannet *er likeså vel som høyvognen steds- og historisk betinget og så å si „vokst". Her som andre steder er det alltid vakkert*

Bonden *i Gascogne er som alle bønder i Europa herre og konge. Han har en utpreget karakter*

Rødvin *på bondens bord fins det jo ikke overalt i Europa. Men bondebrødet er som overalt ellers det beste i landet*

Bondens arbeid *er like tungt overalt. Men det må en si: gascogner-bonden ler mer og lettere enn noen annen i Europa*

Bonden i Frankrike

Noen år før krigen var jeg sammen med en engelsk venn på fornøyelsesreise gjennom Sør-England. Jeg hadde bedt ham om at vi ikke bare skulde benytte de store bilvegene, men dra på kryss og tvers fra London over Swindon til Bristol og så sørover til Downs og Kent. Det som jeg fant mest påfallende på denne bilturen, var tilstanden i de engelske landsbyer i sammenlikning med landsbyene på Kontinentet, som jeg kjente fra Frankrike til Bulgaria, fra Sicilia til Sverige. Der i Vest- og Sør-England fantes ikke noen egentlige landsbyer, men så langt vi enn dro var hele landet bare et spredt villakvartal, som enten var vent mot det kjempemessige Stor-London-kompleks eller havnebyene.

I en av disse engelske „landsbyer", hvor vi oppholdt oss litt lenger, konstaterte jeg til min forbauselse at det der blant 500 inbyggere bare fantes fire farmere, 20 familier var flyttet inn fra byen, det var pensjonister, embetsmenn og høgskolelærere. Resten fordeltes på små kjøpmenn, håndverkere og arbeidere. Og landsbyen ligger ikke engang så nær Bistol at storbyens innflytelse alene kan gjøres ansvarlig for denne fullstendige tilbaketrenging av bonden fra det engelske landskap.

Jeg måtte så levende tenke på disse engelske landsbyer, da „Signal"s redaksjon viste meg disse bondebildene fra Frankrike.

Noja, bildene taler for seg selv. De viser på bakgrunn av et fransk landskap den europeiske bonde slik han er — og det ikke bare der i Frankrike, men overalt.

I det 19. århundre har bonden vært stedbarnet i dette samfunnet, som konsentrerte seg helt om de store byene; og det ikke bare økonomisk, men også åndelig. I lystspillene fra den tiden opptrer han som den „dumme bonden". England, som enno i dag vesentlig lever i det 19. århundres ånd, har dengang ofret sin bondestand. Europa har derimot bevart den. Den store forvandling i det 20. århundre har så fra tid til annen ført til en romantifisering av bondestanden. Men også dette er no overvunnet. I stedet for bondefiendtligheten og bonderomantikken er no bonde-selvbevisstheten kommet overalt i Europa. Det er en av de viktigste utviklinger i vår tid.

←
Europeisk sedvane. *Det siste kornneket, som vandrer inn i låvene, er pyntet med en blomsterbukett, en menneskets hyldning til naturen, et tegn på dets takknemmelighet overfor jordens guddommelige krefter*

Et landsens kongesete

Franske bondegårder *er for det mest urgamle. De stammer enno fra den tiden, da avlingene måtte forsvares mot overfall fra bevæpnede bander. De er for det meste bygd i firkant og skjult bak tette murer. Men av og til åpner en gård som denne her seg for tilskuerens henrykte blikk*

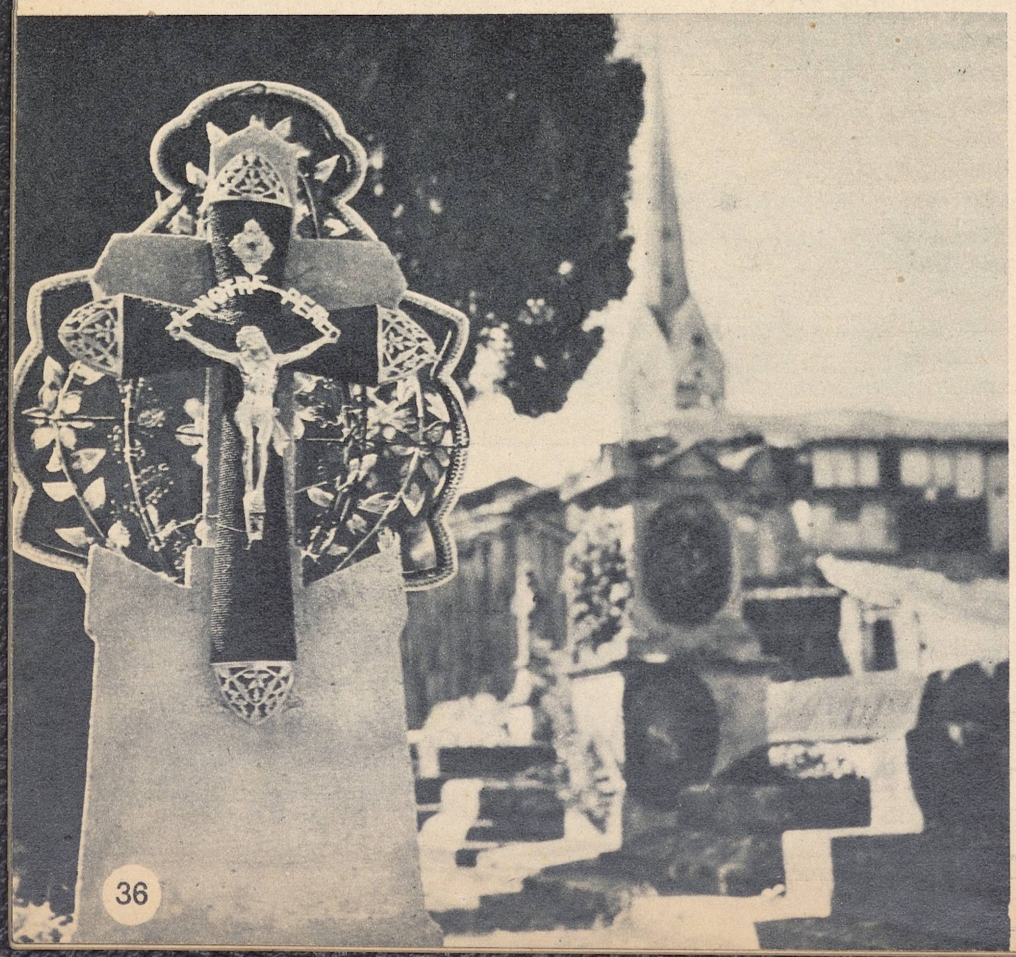
Fransk jord — *europeisk jord: overalt det vakre mirakel fra de tunge, modne markene og etter innhøstningsdagen når fruktene er tatt vekk, ånder jordan opp igjen*

Vegen til dåpen *går over kirkegården. Den fører forbi gravene til forfedrene, som her i Gascogne stelles likeså omhyggelig som på andre bondekirkegårder. Den europeiske bondes liv står jo overalt i et sikkert og klart forhold til jorden, til menneskene og til Gud og er derfor den sikreste garanti mot alt det som er Europa vesensfremmed*

Bonden i Frankrike:

Reservene utnyttes

En krig bringer alltid meget ondt med seg, men den kan også føre til erkjennelser som kan bli til nytte. Det vet bonden i Frankrike beskjed om

La douce France — Frankrike, vinens og det lyse hvetebrøds velsignede land som gir enhver av sin overflod: Er det ikke en eneste stor hage med blomstrende landsbyer og fornøyde bondefolk? Hundretusener som kom til Paris, så verdensbyen og mente at den var Frankrike. Andre så også provinsen og følte hvilke sterke krefter der nettopp i Frankrike strømmer gjennom denne. Paris er riktignok enhver franskmanns stolthet, men den representerer dog ikke hele Frankrike.

Den som besøkte de franske landdistrikter og kom sør- eller sørvestover, fant at det i Provence og sentralmassivet lå vidstrakte landstrekninger under tornekratt og tistler. En erklærte med et skuldertrekk at det ikke lønte seg lenger å arbeide med jorden. Algerie, de nordafrikanske besittelser, leverte så meget vesentlig billigere enn en kunde produsere det i Frankrike. Hadde en ikke de nordafrikanske hvetekammer, oljefruktene og de mange millioner liter av den beste rød vin, som år etter år kom over Middelhavet? Nei, det lønte seg ikke for den franske paysan. Altså solgte han sin bondegård, men selv om han ikke fant noen kjøper, dro han allikevel med sitt bohave til nærmeste by. Der fantes det i det minste en bistro hvor en kunde få seg en hyggelig prat, og konene hadde ikke lenger så lang veg til kirken og hadde det lettere når de skulde kjøpe brød, kjøtt og grønnsaker hos nærmeste kjøpmann. Hvorfor skulde en altså slite til ingen nytte?

Etter at Frankrike er blitt avskåret fra Nord-Afrika har meget forandret seg i denne henseende. Kornkammerne er tømt, brødet er rasjonert, fettet er knappere enn noensinne og selv vinen må en ha tickets til. Men forandringen besto ikke bare heri. Frankrike som i mange år ikke visste hva det skulde bruke sin jord til, og som på verdensmarkedet ikke var i stand til å konkurrere med de billige produkter fra de oversjøiske land, dette Frankrike så seg no innordnet i et europeisk økonomirom, som bød det ubegrensede avsetningssjanser for sine produkter. Det å drive landbruk var med ett slag blitt lønnsomt igjen. For ikke bare det indre marked, men også eksporten skaffet avsetning for ethvert kvantum til gode priser.

De reserver som slumrer i den franske jord, er større enn i noe annet land på Kontinentet, Det er vanskelig å uttrykke dem i tall. Men etter pålitelige takseringer skal Frankrike være i stand til av egen jord å ernære ikke bare 35, men 80 millioner mennesker, når det atter fullt utnytter sin jord og oppnår gjennomsnittsavlinger. I Frankrike ligger millioner hektar god jord brakk. Siden 1912, altså i løpet av omtrent 30 år, har disse brakkliggende jordstrekninger økt fra 2 til 5½ million hektar. På samme tid har flere millioner franskmenn forlatt landdistriktene og trukket inn til byene. De som drev gårdsbruk videre, utnyttet ikke jorden fullt ut. Det som var nødvendig til eget behov og til en beskjeden kontantinntekt, ble dyrket. For øvrig ble jorden liggende. Hertil er å bemerke at det neppe finnes et land som har så gunstige klimatiske forutsetninger og en så god jord som den største del av Frankrike. Vegetasjonsperioden er lengere enn for eksempel i Tyskland, således at en uten videre kan sjalte inn en fruktavling mellom kornhøsten og jordens bearbeidelse etter høsten. Den franske bonden kan nesten overall dyrke den fordringsfulle hveten. Den oppnår i gjennomsnitt en avling pr. hektar av 16 dobbeltsentner. I Tyskland oppnåddes under vesentlig ugunstigere betingelser opptil 23 dobbeltsentner. De franske viner modnes uten særlig arbeid i dalene ved Loire og Gironde i brede og utstrakte hager, mens den tyske vindyrker må arbeide med sine druer på steile skråninger og under stort besvær. Frankrike kunde bli et kornkammer for det industrielle Europa, det kunde levere tidlige grønnsaker og sydfrukter i overflod. Europa vilde åpne det et mottagelig marked.

Det varte lenge før denne erkjennelse trengte igjennom i Frankrike. Men det ser ut som om de første vanskeligheter no er overvunnet selv om Cathalas ordtak om „gullet i den franske åker" selv for bøndene til å begynne med ikke var noe selvfølgelig, men snarere noe nytt. Det er allerede i dag gjort mangen lovende begynnelse til en intensiv markedshandel. Oljefruktdyrkingen er et eksempel herpå. I det nordøstlige Frankrike er store brakkliggende jordstykker no oppdyrket, og her er det i den seinere tid satt i gang riktige mønsterbruk. Her kan den franske bonden konstatere at statistikken om de slumrende reserver ikke bare står på papiret men at energisk arbeid meget snart kan gjøre tallene levende.

Frankrike er på god veg til å komme minnes at det er et bondefolk, likesom det egentlig, tross sin forkjærlighet for bymessig sivilisasjon, aldri har opphørt å være et folk som med sterke band er knyttet til bøndenes liv.

Man kan heller ikke lenger framstille Lohse Uralt Lavendel uinnskrenket, men no som før får man det ekte og uforandret. Den som kan innrette seg litt, har det lenge, for det behøves jo bare et par dråper for et kvarters forfriskning. Og det skulde man gjøre! Man føler seg straks bedre, man arbeider også lettere i omgivelser som er fulle av frisk duft.

Tannpleie-oppklaring

Når det tales om tannpleie, tenker en i alminnelighet på benyttelsen av tannbørste og tannkrem en eller to ganger om dagen for å rense tennene.

Tannpleie er imidlertid første og fremst forebyggende sunnhetspleie.

Opprettholdelsen av tennenes sunnhet har en avgjørende betydning for hele legemets sunnhet. Vitenskapen har erkjent det intime sammenheng mellom tannsykdommer og alminnelige sykdommer.

I over 10 år har no Chlorodontfabrikken drevet en tannpleie-oppklaring i stort omfang. Følg med i de kommende annonser i dette tidsskriftet.

Chlorodont

viser vegen til riktig tannpleie

Fra kulissen. *Slik ser mannen ved teppet scenen, som om han selv var med*

Fra høyden. *Ovenfra stråler lyset, ovenfra leder lysmesteren prosjektørenes lyses irkler med krinolinenes dans over scenen. Nesten som om han danset med*

Fra sufflørkassen. *Fra allernærmeste nærhet svinger dansen forbi suffløren. Hans plass er ikke til salgs*

Hvis jeg også engang . . .

Det som foregår oppe på scenen i det uvirkelig strålende lyset, vekker alltid hos tilskueren ønsket om å være denne festlige glansen enno nærmere enn han er, å delta enno sterkere, helst være midt oppe i det. Mange ganger gjør tilskueren i tankene det dristige spranget over den skillende rampe midt inn i scenens verden. Det er ikke for ingenting at de forreste plasser i teateret er de dyreste. Selv i første rekke misunner tilskueren scenegarderobieren, som står helt usynlig i sidekulissen, enno nærmere de lyse danserinner enn han, så nær at de rasler like forbi ham, han misunner lysmesteren, som ser de svingende krinoliner ovenfra i et luftig perspektiv. Han misunner suffløren, som i sin kasse egentlig har den beste plassen i hele teateret, ikke sant? Tåspissdanserinnenes føtter hvirvler forbi nesen hans og subretten synger nærmere ham enn noen annen og oppfanger hans hviskende stikkord. Mangen gang har et teater alt gjort et forsøk på å slå en bru mellom scene og tilskuerrom og gjøre tilskuerrommet selv med til scene. Men det er blitt med forsøkene. På scenen lever illusjonens strålende verden. Den bør ikke komme for nær rampens umerkelige skillestrek, som maner tilskueren til å bli hvor han sitter, for ikke å berøve seg selv den illusjonen, som holder han trollbunden.

Signal, 5. årgang, nr 8, 1944 Utkommer to ganger i måneden. Sjefredaktør: Wilhelm Reetz, Stedfortreder : Hugo Møsslang / Forlag og trykning Deutscher Verlag,Berlin SW 68, Kochstr. 22-26. Alle rettigheter forbeholdes / Tutti i diritti riservati / Tous droits réservés / All rights reserved

Den vakre wienerinne

Ballett — opera — film er tre stasjoner på hennes veg. Dora Komar stammer fra en wiener kjøpmannsfamilie, hvor det ble musisert meget. Som barn kom hun i nær berøring med musikken, som seinere skulde bli hennes livselement. Som åtteåring ble hun opptatt i balletten i Wiener Staatsoper og i flerårig studium utdannet til solodanserinne. På scenen i det berømte huset ved Opernring hadde hun sine første suksesser. Men så trådte ønsket om å bli sangerinne i forgrunnen. Dora Komar tok sangundervisning, og ved et heldig tilfelle hørte intendanten for Staatsoper henne en dag, da hun sang et soloparti ved en kirkekonsert. Nesten fra i den ene dag til den annen fikk hun Esmeraldas rolle i Smetanas opera „Die verkaufte Braut". Etter den første opptreden ble hun ansatt som koloratursoubrette ved Wiener Staatsoper. Hun sang „Musette" i „Bohème", Cherubinen i „Figaros Hochzeit" og Blondchen i „Entführung aus dem Serail". Likeså uventet Dora Komar var kommet til operaen, likeså friksjonsløst foregikk hennes første bekjentskap med filmen. Willi Forst, som stadig var på jakt etter nye talenter, så og hørte henne som Adele i „Flaggermusen". Hun fikk en av hovedrollene i hans film „Operette". Samklangen mellom hennes grasiøse figur, hennes lyse, vakre stemme og hennes skuespillerbegavelse viste at hun var særlig egnet for revy- og operettefilmer. I to filmer „Immer — nur Du" og „Karneval der Liebe" var hun Johannes Heesters partnerske. Nå har Willi Forst hentet henne igjen, til sin første fargefilm „Wiener Madeln"

Signal

Søndags-
morgen